

Tratinčica

list Dječjeg vrtića «Tratinčica» Koprivnica, 2025. • broj 35

Alina Blažotić (3,7)

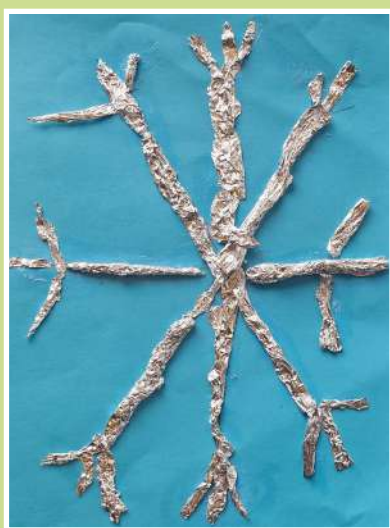
Anja Tešija (6) - Jesenka

Matej Babić (4,8) - Moja kuća

Nora Lojan (5) - Moje rukavice

Emily Novosel - Pahuljica

Ino Šimpović (3,2) - Neobična maska

Skupina Cipelice - Lopoči

Mila Horvat (5) - Visibabe

Vita Sabolović - Lino

Skupina Krijesnice - Paličnjaci

Vito Rajić (7) - Globus

Skupina Smarties - Naš grad

RIJEČ RAVNATELJICE

Skupina Kamenčići - Bibliobus

Skupina Smarties - Božić u Koprivnici

Klea Pancir (6) - Pauk i mreža

Luna Mihalec (6) - Pauk i mreža

Draga djeco i poštovani roditelji!

Još jedna godina je za nama, godina u kojoj smo se puno zabavljali i igrajući učili.

Organizirali smo brojne aktivnosti, posjete, izlete, stručna predavanja... Kao i uvijek, kod nas u Tratinčici bilo je živo, a dani ispunjeni zanimljivim aktivnostima.

Naš dugogodišnji trud i zalaganje na području ekologije rezultirali su dobivanjem zlatnog statusa Međunarodne Eko-škole na koji smo iznimno ponosni. Tratinčice su sudjelovale u svim važnim događanjima u našem gradu, a Olimpijadu dječjih vrtića završile s peharom ukupnog pobjednika.

Bili smo domaćini Međuzupanijske smotre projekata s područja građanskog odgoja, a dva projekta su predstavljena i na državnoj smotri. Dobili smo razna priznanja i zahvale za sudjelovanja u brojnim akcijama. Odgojitelji su se educirali diljem Europe u sklopu Erasmus+ akreditacije. Jednom riječju, vrijeme je proletjelo, a godina iza nas je bila bogata događanjima.

Kraj godine donosi rastanak, a ove godine ta riječ ima dvostruko značenje. Pozdravljamo naše Tratinčice koje na jesen odlaze u školu te im želimo veseo početak novog životnog razdoblja i puno uspjeha u školskim izazovima.

Od jeseni će naša Koprivnica imati dva gradska vrtića, Tratinčicu i Medenjaka, a sve s ciljem poboljšanja standarda i kvalitete predškolskog odgoja i obrazovanja. Rastanak je gorko-sladak i iako više nećemo biti jedan tim, sigurna sam da ćemo biti velika podrška i najbliži suradnici jedni drugima. Svim djelatnicima Tratinčice i Medenjaka želim puno sreće i uspjeha u radu, a malim Tratinčicama i Medenjacima želim vesele vrtičke dane.

Zahvaljujemo svima na lijepoj suradnji i riječima podrške i pohvale za sve aktivnosti koje naše odgojiteljice i stručni suradnici osmišljavaju za vaše i naše mališane. Mnogo je planova za sljedeću godinu te se nadamo da ćete nam pomoći u njihovom ostvarivanju i provedbi.

Nadam se da će na sljedećim stranicama svatko od vas naći nešto za sebe, neku zanimljivu temu, ali isto tako da ćete steći barem mali uvid u bogatstvo svega što se zbiva u vrtiću.

Sandra Oreški

IZDAVAČ: Dječji vrtić "Tratinčica"
ADRESA: Trg podravskih heroja 7, Koprivnica
TELEFON: 048 621-358

UREDNIKA: Katarina Flac
LEKTURA: Nataša Verčević

GRAFIČKA PRIPREMA: Tiskara Rihtarić, Koprivnica
NASLOVNICA: Meri Halusek (6) - Mi smo Tratinčice

DIJETE I MATEMATIKA - OBILJEŽJA UREDNOG I ODSTUPAJUĆEG RAZVOJA PREDMATEMATIČKIH VJEŠTINA

Mateja Ružić, mag. logoped.,
Josipa Gašparić, mag. logoped.

Kada u okolini čujemo pojam „matematika“, najčešća nam je uz nju vezana asocijacija – škola. I to je točno, matematičku pismenost, kao i onu jezičnu, najsustavnije učimo školovanjem. No kako bismo mogli naučiti osnovne matematičke vještine u osnovnoj školi, potrebni su nam temelji koje nazivamo matematičkim predvještinama. Dobro postavljeni temelji u predvještinama utječu na usvajanje matematičkog mišljenja, želimo li da dijete misli matematički, moramo mu pomoći da usvoji vizualno-prostorne vještine, količine i brojeve te matematički jezik. Teškoće u usvajanju matematike stvaraju se najčešće već u ranoj razvojnoj dobi i počinje ih se uočavati već kada dijete kreće s upoznavanjem količina i brojeva.

VIZUALNO-PROSTORNE VJEŠTINE

Kako bismo mogli razumjeti odnose u matematici, važno je razumjeti na koji način funkcionira trodimenzionalni svijet, svojstva objekata koji se u njemu nalaze i na koji način objekti i njihova svojstva mogu utjecati jedni na druge. Ovdje govorimo o **prostornom rasuđivanju** koje je, jednostavnije rečeno, način razmišljanja koji nam omogućava da zamišljamo gdje se stvari nalaze, kako se kreću i kako se mogu promijeniti u prostoru. Od percepcije prostora do pretvaranja trodimenzionalnog u dvodimenzionalne prikaze na papiru djeca prolaze dug put. Prostorno rasuđivanje kod djece razvija se postepeno igrom, svakodnevnim aktivnostima i iskustvom. Od najranije dobi bebe počinju istraživati prostor pokretom te s vremenom usvajaju **stalnost objekta**, tj. razumijevanje da objekt u prostoru i dalje postoji i kada ga sakrijemo iz vidokruga. Zatim počinju prepoznavati oblike, usvajati osjećaj za omjere i razumijevati koncepte poput *blizu/daleko, gore/dolje, veliko/malo* i slično. Kako bi se razvila sposobnost vizualizacije matematičkih odnosa

vrlo su korisne igre poput igara s kockama, slagalicama, LEGO kockama, tangramima. Također, djeca ove vještine razvijaju i crtanjem, bojanjem, modeliranjem plastelinom ili glinom. Djeca predškolskog uzrasta navedene vještine mogu nadograđivati igrajući se kartama, gradeći labirinte, društvenim igrama s pločom, ali i nekim digitalnim igrama i aplikacijama za djecu koje potiču prostorno mišljenje (npr. Tetris, Minecraft). Također, roditelji mogu aktivno poticati usvajanje prostornih odnosa kod djece komentiranjem i postavljanjem pitanja poput: „Gdje je to?; Što je ispod/iznad toga?; Što se događa ako to okrenemo?“.

Ključna vizualno-prostorna vještina koja djeci pomaže razumjeti brojeve je **subitizacija**, sposobnost vizualnog prepoznavanja količine bez brojenja. Radi se o instinktivnom i brzom prepoznavanju količine do 4 ili 5 predmeta. Aktivnosti za poticanje subitizacije kod djece mogu biti igranje kockicama (brojevi i točkice), Memory igre s količinama (npr. gdje je par s istim brojem točkica ili pojmova), igre kartama (npr. Uno) koje traže brzo prepoznavanje brojeva i uzoraka.

KOLIČINE I BROJEVI

Načine na koji si osoba predstavlja količine i brojeve nazivamo **sustavom numeričke reprezentacije**, a dijelimo ih na nesimboličke i simboličke.

Nesimbolički mentalni sustav zapredočavanja količina je urođen. Količine su u njemu predstavljene na približan način, bez oslanjanja na jezik i simbole, a on omogućava djetetu uočavanje razlika u veličini skupina. Istraživanja su pokazala da je ovaj sustav značajno povezan s kasnijim uspjehom u matematici te je on loše razvijen kod osoba kojima je dijagnosticirana diskalkulija. Djeca već s dvije godine mogu intuitivno prepoznati broj objekata u skupini do tri bez da prebrojavaju elemente. Maksimalan broj za brzu i točnu procjenu je do 4 i 5 elemenata, a kod odraslih i više zahvaljujući grupiranju podražaja (moguće je prepoznati više od pet predmeta ako su raspoređeni na određeni način). Sposobnost brze, intuitivne procjene količine osnova je za razvoj složenijih koncepata poput grupiranja i sekvencioniranja, osnova brojanja te razvoja pojma broja.

Simbolički sustav numeričke reprezentacije odraz je jezika i kulture, a odnosi se na način na koji brojevi i količine bivaju predstavljeni pomoću simbola, kao što su brojke (1, 2, 3...), riječi ("jedan", "dva", "tri") ili matematički znakovi. To je ključan dio razvoja matematičkog mišljenja kod djece jer im omogućuje da povežu konkretne količine s apstraktnim simbolima.

Tijekom treće godine počinje „pravo“ učenje brojeva i brojenja te djeca postepeno usvajaju važna **načela brojenja**. Radi se o temeljnim pravilima koja djeca usvajaju kako bi razumjela što znači brojati i kako se pravilno broji, a smatraju se osnovom za razvoj matematičkog razmišljanja kod djece.

Nekoliko je glavnih načela brojenja:

1. Načelo stabilnog redoslijeda (ordinalnost)

- poredak brojeva je od manjeg prema većem, a položaj brojeva u nizu je stalan (jedan, dva, tri...)

2. Načelo pridruživanja „jedan prema jedan“

- pri prebrojavanju predmeta svakom predmetu pridružujemo samo jedan broj

3. Načelo kardinalnosti

- zadnji broj koji izgovorimo predstavlja ukupan broj predmeta u skupu

4. Načelo nevažnosti redoslijeda

- predmete možemo brojati redoslijedom kojim želimo, sve dok se poštuju prethodna načela

5. Načelo prebrojivosti

- bez obzira koliko je elemenata u skupu, oni se mogu prebrojiti

6. Načelo konzervacije

- broj predmeta u skupu neovisan je o njihovom prostornom rasporedu

7. Načelo reverzibilnosti

- razumijevanje koje promjene utječu na količinu, a koje ne.

MATEMATIČKI JEZIK

Matematički jezik se sastoji od specifičnog rječnika i gramatičkih pravila čije je poznavanje temelj za razumijevanje i učenje matematike u školi. Usvajanje matematičkog jezika omogućuje točno razumijevanje i prenošenje informacija – ne ostavlja prostor za dvosmislenost. Neke riječi koje često koristimo u svakodnevnom govoru imaju drukčije, specifično značenje u matematičkom kontekstu. Matematički jezik čini **poznavanje matematičkih riječi i pojmova** (npr. zbroj, razlika, višekratnik, djelitelj, površina, opseg, jednakokraničan, paralelan...), **simbola i znakova** (npr. +, -, =, <, >, %, √, π – svaka oznaka ima točno definirano značenje), **brojeva i numeričkih izraza** (npr. $2 + 3$, 7×5 , $\frac{1}{2}$ – izrazi koji predstavljaju količine i operacije), **grafičkih prikaza i dijagrama**. Matematički jezik kod predškolske djece možemo razvijati u svakodnevnim aktivnostima opisivanjem matematičkih radnji riječima (npr. „Dodao sam još dvije kocke“), igranjem igara koje uključuju pojmove poput „više“, „manje“, „između“, „jednako“, povezivanjem simbola s pričama ili slikama (npr. + kao „dodaj“, – kao „uzmi“), razgovorom o problemima (npr. „Kako si znao da trebaš oduzeti?“).

USVAJANJE MATEMATIKE U PREDŠKOLSKOJ DOBI: MILJOKAZI

0 - 1
GODINE

- Predviđa **sljed događanja** - voda znači vrijeme za kupanje
- Razumije **osnovni uzrok i posljedicu** - tresenje zvečke stvara buku
- Jednostavno **"klasificira"** - npr. neke igračke proizvode zvuk, a druge ne
- Shvaća **relativnu veličinu** - beba je mala, a roditelj veliki
- Sluša riječi koje **opisuju veličinu** - više, manje, puno, malo

3 1 4
2 5

- Brojevi znače **"koliko"** - pokazuje prstima koliko ima godina
- Recitira neke brojeve
- Razumije riječi kojima se **uspoređuju ili mjere** stvari
- Spaja osnovne oblike - razumije **jednakost** - krug s krugom,...
- Razumije riječi poput **"puno"** i **"malo"**
- Počinje uočavati uzorke u dnevnim rutinama i stvarima - **osnova sekvencioniranja** - npr. podne pločice

1 - 2
GODINE

3 - 4
GODINE

- Prepoznaje **oblike** - riječi okruglo, kocka
- Odjeljuje stvari prema **boji, veličini ili namjeni**
- Razumije **klasifikacije** (matematički jezik) - visina, veličina, spol
- Broji (recitira) i može prepoznati **stavke u grupi**
- Brojem **označava količinu**
- Koristi **prostornu svjesnost** da sastavi slagalice
- Predviđa **uzrok i posljedicu** - što će se dogoditi ako šaljica padne na pod

- **SPARIVANJE** - važno za usvajanje pojma broja ("par" - matematički jezik); započinje u aktivnostima jedan na jedan i pomaže u utvrđivanju količine (npr. nacrtajte toliko vozača da svaki vozi jedan automobil) - omogućuje uvid u količinu (jednako, više ili manje) bez prebrojavanja
- **RAZVRSTAVANJE** - rastavljanje skupa u nove skupove sa zajedničkim obilježjima (npr. pospremanje igračaka - spremi sve karte i kocke)
- **NIZANJE** - prvi, posljednji, kraj, između (matematički jezik)

3 - 4
GODINE

4 - 5
GODINE

- Usvaja načela brojanja - **kardinalnost** - zadnji korišteni broj u prebrojavanju je broj elemenata
- Shvaća **sekvence** i **povezuje nazive brojeve s količinom**
- Odgovara na pitanje **što je više** - je li više 3 ili 4 bombona

- **Zbrajanje uz prste** na rukama
- Prepoznaje **veći od 2 broja**
- Prepoznaje **brojeve do 20**
- Počinje razumijevati **osnovne pojmove vremena** - jutro, podne, dani u tjednu,...
- Slijedi **upute u više koraka** - sadrže riječi prvi, sljedeći,...
- Razumije značenje riječi poput malo **vjerojatno** ili **moguće**

5
GODINA

6
GODINA

- Broji do **30**, brzo kaže broj objekata - u košari su 3 kruške
- Grupira **objekte u skupove** i broji ih
- **Zbraja i oduzima** dodavanjem i uklanjanjem objekata iz skupa
- Koristi **redne brojeve**
- Oblikuje **jednake skupine** ravnomjerno dijeleći količinu
- Prepoznaje **različite kovance**
- Sve više koristi **matematički jezik** i povezuje **matematičke ideje**
- Broji **unatrag** od 10

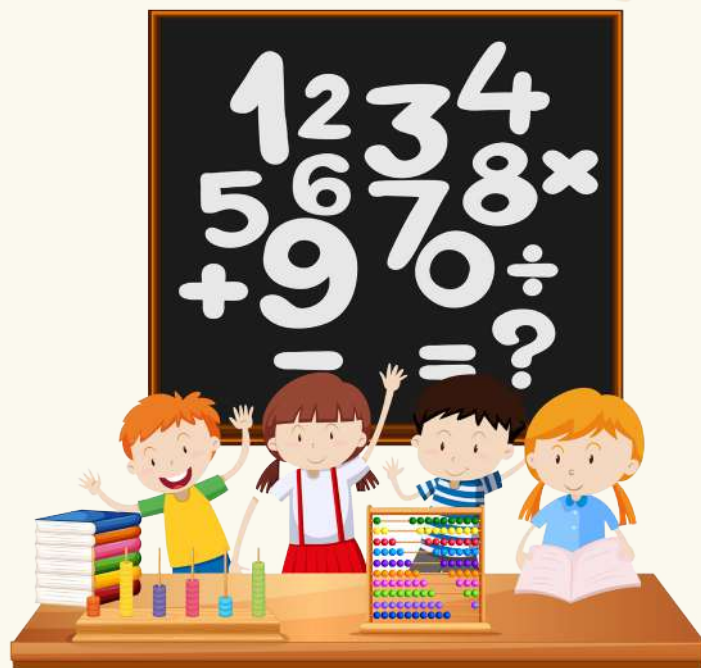

- Prepoznaje brojeve **1 - 100**
- Broji do 100 u **skupinama** - 10, 20, 30,...
- Pojedinci računaju s 10 do 100
- Koristi **komparativni jezik** za opisivanje skupine objekata i upute poput:
Koji je broj manji, 8 ili 5?
Što je manje, 10 ili 4?

6
GODINA

6 - 7
GODINA

- Predviđa što **slijedi u uzorku** i stvara **vlastite uzorke**
- Razlikuje **2D i 3D oblike** i imenuje ih - kocke, valjci,...
- Broji do 100 koristeći dvojke, petice i desetice
- Piše i prepoznaje brojeve **0 - 100**
- Piše **riječi** za brojeve **1 - 20**
- **Zbraja i oduzima** do 20
- Čita i razumije jednostavan **stupičasti grafikon**
- Prepoznaje **vrijednost kovanica**

Kada spominjemo matematiku, najčešće mislimo na računanje koje se sastoji od mnogih koncepata. Njih usvajamo u predškolskoj dobi te su potrebne godine kako bismo ih mogli razumjeti i učinkovito koristiti. Poznavanje razvojnih miljokaza predmatematičkih vještina omogućuje nam da u skladu s njihovom dobi nudimo djeci razne igre i aktivnosti koje će poticati razvoj predvještina matematike bez puno muke, kroz svakodnevnicu.

Literatura:

- Lenček, M. (2017). Poremećaji matematičkih sposobnosti - skripta. Posjećeno 1. travnja 2025. na mrežnoj stranici <http://www.erf.unizg.hr/hr/>
- Lenček, M.; Peretić, M. (2015). ANS (Approximate Number System) - što nam govori o matematici kod predškolaca. V. kongres logopeda Hrvatske. Usmeno izlaganje; Osijek, 24.-26. 9. 2015
- Lenček, M.; Jozipović, M. (2024). Matematika u predškolskoj dobi- Kako obilježja urednog i odstupajućeg razvoja ugraditi u procjenu i terapiju. ERF, CCU

RAZVOJ PSIHOLOŠKE OTPORNOSTI KOD DJECE

Katarina Dergez, mag. psych.

Djeca se svakodnevno susreću s različitim izazovima i frustrirajućim situacijama poput čekanja na red u igri, nesuglasica s vršnjacima ili promjenama u okolini. Roditelji, želeći ih zaštititi, često pokušavaju ublažiti ili potpuno spriječiti neugodne emocije. Međutim, važno je omogućiti djetetu da doživi frustraciju i neugodne emocije jer mu to pomaže da ih kasnije bolje razumije i lakše prevlada. Ovaj proces, koji doprinosi razvoju emocionalne snage i otpornosti, naziva se „psihološka otpornost“.

ŠTO JE PSIHOLOŠKA OTPORNOST?

Psihološka otpornost odnosi se na sposobnost djeteta da se nosi s izazovima, stresnim situacijama i promjenama te da se iz njih razvija i jača. Otpornost nije osobina koju ljudi imaju ili nemaju, već **uključuje misli i ponašanja koja se mogu naučiti** odgojem, iskustvom i podrškom odraslih.

ZAŠTO JE VAŽNO RAZVIJATI OTPORNOST KOD DJECE?

Psihološka otpornost pomaže djeci da se lakše nose sa stresom, razviju emocionalnu stabilnost i jačaju samopouzdanje. Uče regulirati emocije, rješavati probleme i donositi odluke, što ih priprema za životne izazove i pomaže im da iz neuspjeha izvuku pouku.

KAKO POVEĆATI PSIHOLOŠKU OTPORNOST KOD DJETETA?

Razvijajte snažnu emocionalnu povezanost

Kvalitetno provedeno vrijeme s djecom ključno je za razvoj njihove otpornosti. Djeca u bliskim odnosima uče kako se suočavati s izazovima. Kada osjete sigurnost i podršku roditelja te drugih bliskih osoba, lakše se nose s teškim situacijama. Važno je izgraditi topao i prihvaćajući odnos s djetetom, ali istovremeno postaviti jasne granice i očekivanja. Razgovor o emocijama pomaže djeci da ih prepoznaju i razumiju, dok ih poticanje na razvoj prijateljstava dodatno osnažuje, poboljšavajući njihovu empatiju i socijalne vještine.

Potaknite razvoj vještina rješavanja problema

Kada se dijete suoči s problemom, prirodna je reakcija roditelja odmah priskočiti u pomoć. Ipak, umjesto davanja gotovih rješenja, bolje je postavljati djetetu pitanja kako bi samo promislilo o situaciji i mogućim izlazima. Naučite dijete da je traženje pomoći znak snage, a ne slabosti. Zajedničkim promišljanjem možete osmisliti različita rješenja i analizirati njihove prednosti i nedostatke. Tako dijete razvija sposobnost donošenja odluka i gradi povjerenje u vlastite sposobnosti. Prisjećanje na ranije uspješno riješene probleme dodatno jača njegovo samopouzdanje.

Pomozite djetetu da nauči prepoznati i regulirati svoje emocije

Suočavanje sa stresnim i neočekivanim situacijama često izaziva snažne emocije.

Djeca ponekad ne znaju prepoznati što osjećaju pa im je važno pomoći imenovati emocije kako bi ih bolje razumjela. Objasnite im da je normalno osjećati strah, tugu, ljutnju ili ljubomoru i da su i neugodne emocije sastavni dio života. Istaknite da one nisu trajne i da ih je moguće uspješno regulirati. Budući da djeca uče promatrajući, vaš način suočavanja sa stresom i izražavanja emocija postaje njihov model ponašanja.

Još nekoliko korisnih savjeta:

- Pomozite djetetu razumjeti da je sasvim normalno suočiti se s problemima i da postoje načini za njihovo rješavanje.
- Pomozite djetetu postaviti realne i ostvarive ciljeve koje može postići.
- Pokažite interes za djetetove aktivnosti i njegova postignuća.
- Pohvalite trud i napredak, a ne samo rezultate.
- Podučavajte strpljenju – pomozite djetetu da nauči čekati i nositi se s odgodom zadovoljstva.
- Potrudite se održavati zdrave životne navike, kao što su kvalitetan san, zdrava prehrana i redovita tjelesna aktivnost.
- Njegovajte optimizam – pomozite djetetu da u svakoj situaciji pronađe nešto pozitivno.

„Ponekad je u redu pokušati više puta dok ne pronađeš pravo rješenje.“

„Hajde da zajedno napravimo nešto zabavno!“

„Ponosan/ponosna sam na tebe jer si pokušao/la.“

„Nema loših emocija, važno je samo kako ih izražavamo.“

„Saslušat ću te i pomoći ti kad god ti treba.“

„Ponekad kad sam ljut/a, trebam malo vremena da se smirim pa onda pričam o tome.“

„Sasvim je u redu osjećati ljutnju, tugu i strah. Svi ih ponekad osjećamo.“

„Što misliš da možeš učiniti u ovoj situaciji?“

„Važan/na si mi i želim čuti što misliš.“

Literatura:

- Avdagic, E., Wade, C., McDonald, M., McCormack, D., Dakin, P., Macvean, M., Hayes, L., i Phan, T. (2020). Resilience in young children: A Delphi study to reach consensus on definitions, measurement and interventions to build resilience. *Early Child Development and Care*, 190(13), 2066-2077. <https://doi.org/10.1080/03004430.2018.1556211>.
- Masten, A. S., Gewirtz, A. H., i Sapienza, J. K. (2006). Resilience in development: The importance of early childhood. *Encyclopedia on early childhood development*, 2009, 1. Miljković, D. (2017). Odgoj, obrazovanje i psihološka (ne)otpornost djece i mladih. *Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru*, (11), 33-46. <https://doi.org/10.21857/mw01vcz88y>.
- Žižek, T. (2020). Kako jačati psihološku otpornost djece? Centar za odgoj i obrazovanje Čakovec.

Arian Belec (3,4) - Neobična maska

Lovro Cvetković (6,6) - Klaun

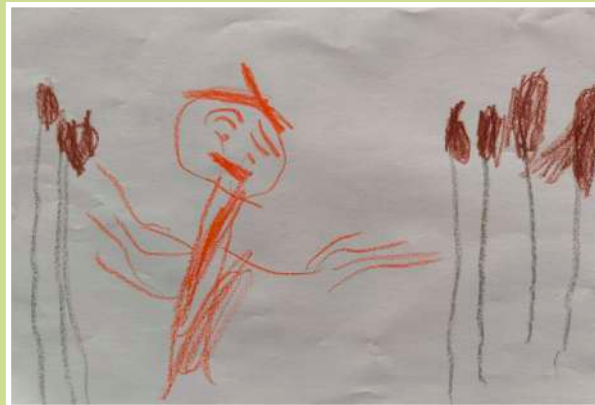
Lana Zetović (3,8) - Moj grad

Meri Halusek (6) - Autoportret

Noemi Zagorščak - Starinski vez

Nela Vrbnjak (3,6) - Medo u šumi

Sarah Rajn (6) - Zemlja je sretna

Tea Lukanec (4,11) - Moja ruka

Vid Pavlek (6,7) - List

Skupina Žireki - Veselimo se bibliobusu

Skupina Lastavice - Kad odrastem
želim BEE-ti

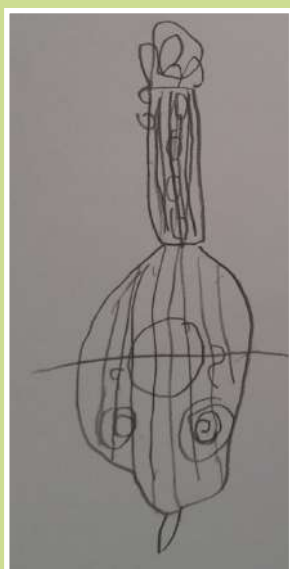
Fran Sinjeri (3,9) - Neobična maska

Franka Hobolić (4,6) - Visibaba

Bartol Blažek (6,9) - Što volim raditi s mamom i tatom

Rita Ištvanović - Bajs

Maris Švarc (4,6) - Kostur

Dominik Janić (6) - Kralj lav

Mateo Tokalić - Proljeće

Veronika Košanski - Maska

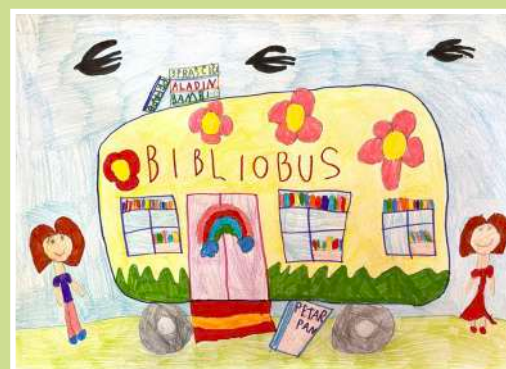
Zita Vukota (6,8) - Minnie

Sara Zagorščak (4,3) - Moj grad

Skupina Zečeki - Zimska slika

Vita Sabolović (6) - Naša knjižnica na kotačima

Umjetna inteligencija u predškolskom odgoju: Novi alati za moderno djetinjstvo

Petra Furdić, odgojiteljica

Suvremena tehnologija sve snažnije ulazi u naš svakodnevni život, a sve češće i u svijet djece. Umjetna inteligencija (AI) postaje vrijedan pomoćnik i u predškolskom odgoju – ne kako bi zamijenila odgojitelja, nego kako bi obogatila i olakšala njegov rad. Alati temeljeni na AI tehnologiji sve se više koriste za planiranje, organizaciju, kreativni razvoj aktivnosti i praćenje individualnih potreba djece.

Kako AI može pomoći u vrtiću?

Jedna od najvećih prednosti umjetne inteligencije je mogućnost personalizacije. Svako dijete u skupini ima svoj ritam razvoja, specifične interese i potrebe, a AI alati mogu pomoći u prilagodbi sadržaja upravo tim razlikama. Na taj je način moguće oblikovati aktivnosti koje su individualno usmjerene i motivirajuće za svako dijete.

Osim toga, umjetna inteligencija značajno olakšava i ubrzava proces planiranja. Korištenjem platformi poput ChatGPT-a, odgojitelji mogu brzo doći do ideja za kreativne igre, aktivnosti i materijale koji su u skladu s razvojnom dobi djece. Alati poput Eduaide AI dodatno pomažu u organizaciji dnevnih i tjednih planova, čime se smanjuje administrativni dio posla, a oslobađa više vremena za kvalitetan rad s djecom.

3. Brojevni niz od kockica

Cilj: Upoznavanje brojevnog reda i količine

Materijal: Kockice različitih boja

Kako:

- Složi niz: 1 kocka → 2 kocke → 3 kocke ... do 5 (ili više).
- Svaki broj neka bude u drugoj boji.
- Dijete neka složi isti niz.
- Zajedno brojite i uspoređujete.

4. Popravi građevinu – Nedostajuće kocke

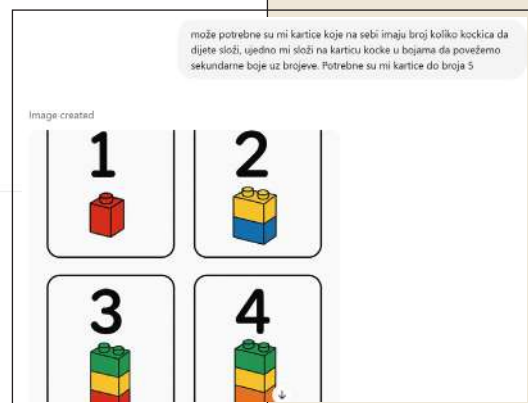
Cilj: Razvijanje razumijevanja količine i jednostavno oduzimanje

Kako:

- Izgradiš građevinu (npr. toranj od 6 kocki).
- "Slomiš" dio (npr. 2 kocke padnu).
- Pitaj: Koliko kockica nedostaje? Koliko ih je ostalo?

Ask anything

+ Search Reason ...

ChatGPT

What can I help with?

Dijete u odgojnoj obrazovnoj skupini ima izazov sa shvaćanjem pojma količine i simbola broja. Navedi mi aktivnosti kako da mu približim. Njegova jaka strana su kockice i gradnja.

+ Search Reason ...

AI također omogućuje bolju vizualnu i multimedijску podršku u učenju. Aplikacije kao što su InVideo AI i Curipod omogućuju izradu edukativnih video sadržaja i interaktivnih prezentacija koje potiču dječju pažnju i olakšavaju razumijevanje novih pojmova na zabavan način. Time se dodatno razvijaju djetetove vizualne i komunikacijske vještine.

Još jedan važan aspekt je podrška u razvoju socijalnih i emocionalnih kompetencija. Interaktivne igre i zadaci koji koriste AI tehnologiju mogu potaknuti djecu na suradnju, izražavanje emocija, rješavanje problema i timski rad. Tako se potiče njihova kreativnost, samopouzdanje i emocionalna inteligencija.

Na kraju, alati poput MagicSchool AI omogućuju izradu personaliziranih i motivirajućih sadržaja koji potiču istraživanje, učenje putem igre te aktivno sudjelovanje djece. Upravo ta kombinacija inovativnih tehnologija i pedagoškog pristupa može obogatiti svakodnevni rad odgojitelja i pružiti djeci raznovrsnije, zanimljivije i poticajnije iskustvo učenja.

Može li AI zamijeniti odgojitelja?

Umjetna inteligencija otvara niz mogućnosti u predškolskom odgoju, posebno u kontekstu planiranja i organizacije aktivnosti. Kao alat može uštedjeti vrijeme, ponuditi nove ideje i potaknuti kreativnost odgojitelja. Međutim, njezina uloga ostaje isključivo pomoćna – ona ne može i ne smije zamijeniti ono što odgojitelj svakodnevno pruža djeci.

Prava vrijednost odgojno-obrazovnog procesa nalazi se u ljudskom dodiru: u toplini zagrljaja, ohrabrujućoj riječi, razumijevajućem pogledu i emocionalnoj prisutnosti. Djeca u predškolskoj dobi najviše rastu i razvijaju se kroz osjećaj sigurnosti i prihvaćenosti koje im pruža odrasla osoba.

I dok tehnologija može unaprijediti organizacijski aspekt rada, srž odgoja leži u prilagodbi svakom djetetu – njegovim osjećajima, interesima i potrebama. Stvaranje poticajnog, sigurnog i empatičnog okruženja zadatak je koji nijedan algoritam ne može preuzeti.

U konačnici, umjetna inteligencija je koristan saveznik, ali srce odgoja uvijek ostaje čovjek – **odgojitelj** koji vidi, čuje i osjeća svako dijete.

Umjetna inteligencija u radu s predškolskom djecom: Iskustva s Erasmus edukacije u Ateni

Karla Šimunić, odgojiteljica

Svoje Erasmus iskustvo opet sam odlučila provesti u Ateni kao i prije dvije godine, jer me oduševio učitelj Petros koji je, bez sumnje, jedan od najinspirativnijih predavača s kojima sam imala priliku učiti. Njegova predanost, energija i način na koji prenosi znanje čine svaku edukaciju posebnom. Osim edukacije, uvijek me privlačila i bogata grčka povijest i mitologija te svaki put naučim nešto novo o fascinantnoj prošlosti ove zemlje. Atena, sa svojom veličanstvenom Akropolom, uskim ulicama Plake i živopisnim tržnicama, nudi neiscrpan izvor znanja i inspiracije. Šetnja drevnim ruševinama i istraživanje mitova o bogovima poput Atene, Zeusa i Posejdona dodatno obogaćuju moje iskustvo u ovom gradu.

Ovaj put je tema na edukaciji bila "AI – Umjetna inteligencija u radu s predškolskom djecom", a zajedno sa sudionicima iz Njemačke i Španjolske istraživala sam kako nove tehnologije mogu obogatiti rad s najmlađima.

Na uvodnom predavanju profesor Petros nas je, kao i uvijek, dočekaao s autentičnim grčkim jogurtom i raznovrsnim grčkim slasticama, što je odmah stvorilo opuštenu atmosferu i dobar temelj za nadolazeće dane učenja i razmjene iskustava. Putem edukacije sam učila o alatima koji mogu unaprijediti rad u vrtiću i pomoći u motivaciji djece za bolje usvajanje različitih tema. Korištenjem umjetne inteligencije možemo se prilagoditi individualnim potrebama svakog djeteta i povećati angažman interaktivnim igrama i zadacima. Ovo iskustvo mi je dodatno pokazalo koliko umjetna inteligencija (AI) može unaprijediti kvalitetu obrazovanja i učiniti ga pristupačnijim i privlačnijim za djecu.

AI kao alat za kreativnost i interaktivno učenje

Jedna od ključnih tema edukacije bila je primjena umjetne inteligencije u poticanju kreativnosti i interaktivnog učenja. Razmjena iskustava s kolegama iz drugih zemalja omogućila mi je da bolje razumijem različite pristupe uvođenju digitalnih alata u rad s djecom. Iako su neki sudionici u početku bili skeptični prema korištenju umjetne

inteligencije u ranom djetinjstvu, praktičnim primjerima i radionicama smo vidjeli kako AI može biti moćan alat za podršku odgojiteljima, a ne zamjena za njih.

Posebno mi je bilo zanimljivo istražiti kako AI može pomoći u prilagodbi sadržaja individualnim potrebama djece. Na primjer, pomoću interaktivnih igara koje AI generira, moguće je prilagoditi zadatke prema razini razvoja svakog djeteta, omogućujući mu da uči vlastitim tempom. Također, digitalni alati mogu olakšati svakodnevni rad odgojitelja, bilo generiranjem priča, vizualizacijom dječjih radova ili stvaranjem personaliziranih obrazovnih materijala.

Radionica o primjeni umjetne inteligencije u vrtiću

Po povratku s edukacije sam odlučila organizirati radionicu kako bih podijelila stečena znanja s kolegama. Cilj mi je bio približiti im digitalne alate koji mogu unaprijediti rad s djecom i učiniti obrazovni proces zanimljivijim i poticajnijim.

Na radionici smo istražili nekoliko korisnih alata:

ChatGPT i Gemini – alati koji pomažu u generiranju priča, ideja za aktivnosti i edukativnih materijala.

Sketch Metademolab – omogućuje animiranje dječjih crteža, što djecu posebno oduševljava i dodatno ih motivira na kreativno izražavanje.

SUNO – aplikacija za stvaranje glazbe prema dječjim interesima koja omogućuje da zajedno kreiramo pjesme vezane uz određene teme.

GAMMA APP i Adobe Firefly – alati za izradu vizualnih materijala i videozapisa koji se mogu koristiti u radu s djecom, primjerice za izradu edukativnih slikovnica ili prezentacija.

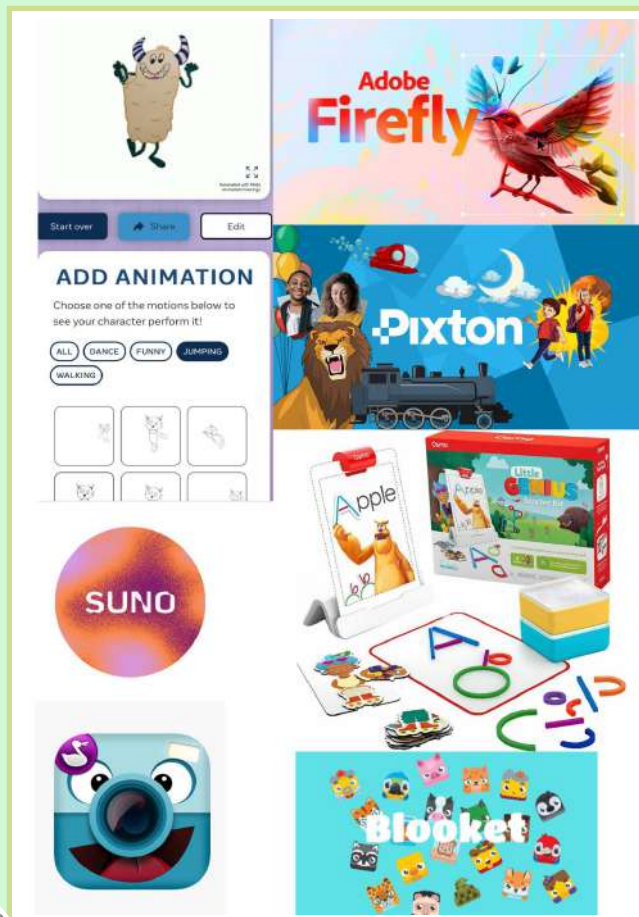
Atmosfera na radionici bila je dinamična i interaktivna. Sudionici su aktivno isprobavali alate i dijelili ideje o njihovoj primjeni u svakodnevnom radu. Mnogi su istaknuli kako su se neki alati pokazali jednostavnima za korištenje i kako već imaju ideje kako ih implementirati u svojoj praksi.

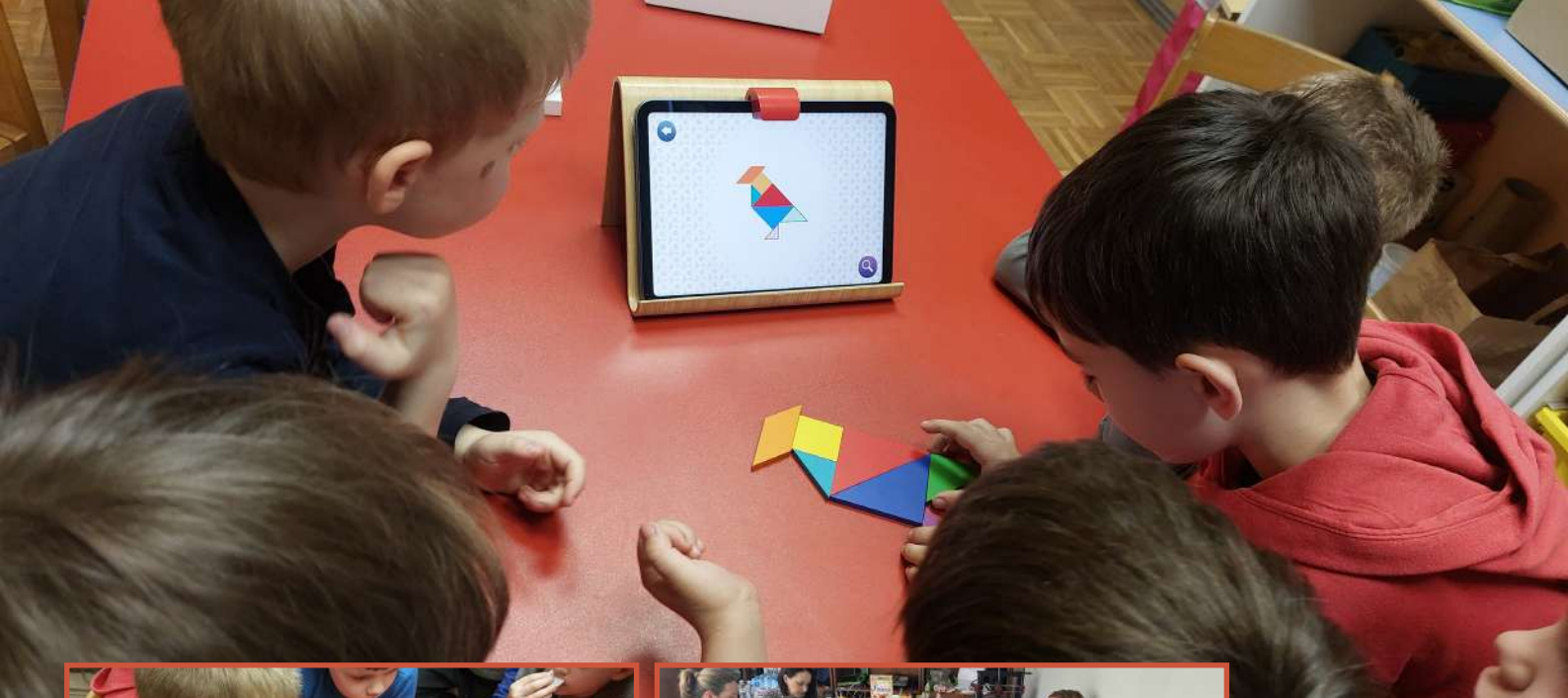
Prigriliti budućnost: AI kao zabavan i koristan alat u ranom obrazovanju

Ova edukacija i radionica još su me jednom uvjerile koliko je važno otvoriti se novim tehnologijama i istraživati načine na koje nam mogu pomoći u radu. Umjetna inteligencija (AI) nije nešto što treba zamijeniti tradicionalne metode, već alat koji može obogatiti rad s djecom, učiniti ga zanimljivijim i prilagođenijim potrebama djece.

Interaktivnim i prilagođenim sadržajima, umjetna inteligencija može pomoći u stvaranju pozitivnog i poticajnog okruženja za učenje.

Veselim se nastavku istraživanja i primjeni novih alata u radu s djecom i jedva čekam vidjeti kako će se ove metode razvijati u budućnosti!

STEAM pristup predškolskom obrazovanju s naglaskom na robotiku

Višnja Markovčić, odgojiteljica

U sklopu Erasmus+ projekta imala sam priliku krajem veljače sudjelovati na edukaciji u Ateni na temu EESTEAM – EarlyEducation STEAM. Ova edukacija je bila izuzetna prilika za moj profesionalni razvoj s posebnim osvrtom na inovativne metode rada u području STEAM pristupa i robotike primjenjive u radu s predškolskom djecom. Tijekom edukacije smo učili kako na jednostavan, zanimljiv i djeci razumljiv način približiti pojmove iz znanosti, tehnologije, inženjerstva i robotike. Poseban naglasak je bio stavljen na korištenje edukativnih setova i robota poput: Osmo seta, Bee-Bot-a, SpheroBolt-robotske kugle, Lego edukacijskih setova i drugih. Radionice su u najvećoj mjeri bile interaktivne i praktične – učili smo kako osmisлити aktivnosti koje povezuju više područja učenja te kako prilagoditi STEAM koncepte razvojnim mogućnostima najmlađih. Također želim istaknuti da Erasmus edukacije uvijek predstavljaju puno više od same edukacije. Osim stručnog dijela, Erasmus iskustvo uključivalo je i upoznavanje bogate grčke kulture. Šetnja povijesnim ulicama Atene, posjet Akropoli, kušanje tradicionalne hrane i druženje s ostalim sudionicima edukacije dodatno su obogatili cjelokupno iskustvo. Upoznavanje novih ljudi i kultura, kao i rad u međunarodnom okruženju potaknuli su razmjenu ideja, suradnju i otvorenost prema inovacijama. Ovo iskustvo nije samo obogatilo moj profesionalni rad, već i osobni razvoj.

Edukacija u sklopu Erasmus+ programa obogatila me je novim znanjima, vještinama i motivacijom za uvođenje STEAM pristupa i robotike u svakodnevni rad s djecom. Djeca su prirodno radoznala, rastu okružena tehnologijom, a naš zadatak je da im igrom i istraživanjem omogućimo učenje, otkrivanje i razvijanje svojih potencijala. Vjerujem da će znanja stečena u Ateni unaprijediti moj pedagoški rad i doprinijeti kvalitetnijem i suvremenijem odgoju i obrazovanju u našem vrtiću.

SOCIO-EMOCIONALNO UČENJE I MINDFULNESS U OBRAZOVANJU

Ivana Koščak, odgojiteljica

U sklopu Erasmus+ projekta sudjelovala sam na edukaciji „Social-Emotional Learning (SEL) and Mindfulness in Education“ koja se održavala u Heraklionu na otoku Kreti u organizaciji Erasmus Learn Training Centra. Ovaj sedmodnevni program okupio je odgojno-obrazovne djelatnike iz različitih europskih zemalja (Hrvatska, Litva, Portugal, Španjolska, Poljska), a fokusirao se na integraciju emocionalnog učenja i mindfulnessa u obrazovnu praksu.

U današnjem dinamičnom i izazovnom društvu sve je veći naglasak na važnosti emocionalne pismenosti, empatije i otpornosti kod djece. Odgojno-obrazovne ustanove, osobito vrtići, imaju ključnu ulogu u razvijanju tih vještina od najranije dobi. Putem socijalno-emocionalnog učenja (SEL) djeca uče prepoznavati i izražavati emocije, surađivati s drugima, upravljati vlastitim ponašanjem te graditi kvalitetne međuljudske odnose. Mindfulness ili usredotočena svjesnost dodatno podržava ove procese potičući pažnju, koncentraciju i unutarnji mir kod djece, ali i kod samih odgojitelja. Integracijom SEL-a i mindfulnessa u svakodnevni rad u vrtiću doprinosimo ne samo emocionalnom i socijalnom razvoju djece već i stvaranju pozitivnog, sigurnog i podržavajućeg okruženja koje je temelj za cjeloviti razvoj djeteta.

Na edukaciji smo prisustvovali predavanjima, interaktivnim radionicama i praktičnim vježbama. Upoznali smo se s osnovnim principima SEL-a i mindfulnessa te konkretnim načinima njihove primjene u odgojno-obrazovnom radu. Poseban naglasak stavljen je na razvoj emocionalne samosvijesti, regulaciji emocija, postavljanju ciljeva, donošenju odgovornih odluka te jačanju odnosa među djecom. Također smo imali priliku razmijeniti iskustva i ideje s kolegama iz različitih zemalja, što je dodatno obogatilo naš pogled na odgoj i obrazovanje djece.

Sudjelovali smo i u studijskom posjetu gdje smo imali priliku vidjeti primjere dobre prakse u vrtiću u Heraklionu. U razgovoru s odgojiteljicama razvijali smo prijedloge aktivnosti i planove podrške koji se mogu prilagoditi vrtićkom okruženju.

Osim edukativnog dijela, program je uključivao i kulturološke sadržaje – obilazak povijesnog središta Herakliona te zajedničku večeru u tradicionalnom restoranu, što je dodatno obogatilo naše interkulturalno iskustvo. Tijekom boravka na Kreti, imala sam priliku dodatno upoznati bogatu grčku kulturu te sam posjetila Knossos (najveće arheološko nalazište iz bronzanog doba koje se smatra prvim europskim gradom) i Santorini, jedan od najljepših grčkih otoka.

Erasmus+ program pruža neprocjenjive mogućnosti za cjeloživotno učenje i profesionalni razvoj odgojitelja omogućujući nam uvid u suvremene europske prakse, razmjenu iskustava i razvoj novih kompetencija. Sudjelovanjem na ovakvim edukacijama ne samo da se stručno usavršavamo već se i povezujemo s kolegama iz drugih zemalja, jačamo našu motivaciju i širimo profesionalne horizonte.

Ovo iskustvo donijelo mi je nova znanja, inspiraciju i konkretne alate koje planiram primijeniti u svakodnevnom radu s djecom i kolegicama. Vjerujem da ćemo implementacijom SEL i mindfulness pristupa dodatno osnažiti emocionalni razvoj djece i izgraditi kvalitetnije odnose u našim odgojno-obrazovnim skupinama.

Poticanje razvoja djeteta *Hands on* aktivnostima

Ivana Premec, odgojiteljica

U današnjem dobu preplavljenom tehnologijom, važno je pronaći načine koji će potaknuti dijete na aktivno sudjelovanje u vlastitom učenju. Projekt *Vrtić bez igračaka* pruža jedinstvenu priliku za razvoj kreativnosti, kritičkog razmišljanja i samostalnosti kod djece putem *Hands on* aktivnosti.

Ove aktivnosti omogućuju djeci da istražuju svijet oko sebe koristeći vlastite ruke i um, čime se potiče njihova znatiželja i motivacija za učenjem.

Hands on aktivnosti se temelje na načelu iskustvenog učenja, gdje djeca aktivno sudjeluju u procesu istraživanja. Umjesto da pasivno primaju informacije, djeca u igri, pokusima i kreativnim zadacima postaju aktivni sudionici u vlastitom obrazovanju. Na primjer, umjesto da samo uče o biljkama, djeca mogu zasaditi sjeme i pratiti njihov rast, što im omogućuje da razumiju osnovne koncepte biologije putem praktičnog iskustva.

U okviru projekta *Vrtić bez igračaka* aktivnosti su osmišljene kako bi potaknule djecu na istraživanje i eksperimentiranje. U suradnji s odgojiteljima djeca provode razne pokuse, kao što su istraživanje svojstava vode, testiranje različitih materijala ili promatranje promjena u prirodi tijekom različitih godišnjih doba. Ove aktivnosti ne samo da razvijaju znanje već i socijalne vještine jer djeca često rade u grupama, dijeleći ideje i rješenja.

Djecu potičemo na korištenje otpada te recikliranje materijala poput plastičnih boca, kutija od ambalaža, papirnatih tanjura kako bi stvorila vlastite modele. Tijekom odgojno-obrazovnog procesa iz *Hands on* aktivnosti djeca uče o kemijskim procesima, energiji vjetra, fizici i inženjeringu, a istovremeno razvijaju finu motoriku i socijalne vještine. Ovakav način pokazuje kako se igrom i kreativnošću mogu postići važna znanja i vještine za budućnost.

Osim toga, pokusi s hranom, poput izrade vlastitog sladoleda ili promatranja promjena tijekom kuhanja, pružaju djeci mogućnost da uče o kemijskim reakcijama i nutritivnim vrijednostima hrane. Takve aktivnosti ne samo da su zabavne već potiču djecu da razmišljaju kritički i postavljaju pitanja, što je ključno za njihov intelektualni razvoj.

Hands on aktivnosti također potiču emocionalni razvoj djece. Istraživanjem i rješavanjem problema djeca uče kako se nositi s neuspjesima i izazovima razvijajući emocionalnu otpornost i samopouzdanje. Ove vještine su važne ne samo za njihovo obrazovanje već i za budući život.

Hands on aktivnosti unutar projekta *Vrtić bez igračaka* predstavljaju učinkovit način poticanja cjelokupnog razvoja djeteta.

Interakcijom, istraživanjem i kreativnošću djeca ne samo da stječu nova znanja već razvijaju vještine koje će im biti korisne tijekom cijelog života. Ulaganje u ovakve aktivnosti je ulaganje u budućnost kada će djeca postati samostalni, kreativni i kritički misleći pojedinci.

Podučavanje nastave tjelesnog odgoja u vrtićima i osnovnim školama

Martina Jug, odgojiteljica

U razdoblju od 5. do 10. svibnja 2025. godine sudjelovala sam na Erasmus+ edukaciji "Teaching Physical Education in Kindergartens and Primary Schools" (Podučavanje nastave tjelesnog odgoja u vrtićima i osnovnim školama) koja se održavala u Valenciji, u Španjolskoj.

Timskim radom i aktivnim sudjelovanjem na radionicama, zajedno s kolegama iz Njemačke i Litve, usvojila sam inovativne pristupe tjelesnom odgoju u ranom i osnovnoškolskom obrazovanju. Poseban naglasak bio je na povezivanju tjelesne aktivnosti s umjetnošću, čime se djeci omogućuje cjelovitije i kreativnije učenje. Razmjenom iskustava, raspravama i praktičnim primjerima, razvijali smo nove ideje i strategije koje potiču dječje sudjelovanje i angažiranost.

Osim raspravljanja i prakticiranja različitih primjera aktivnosti, vježbi i igara na otvorenom i zatvorenom, istraživali smo:

- važnost tjelesnog odgoja u vrtićima i osnovnim školama
- pozadinu pokreta iz perspektive neuroznanosti
- zabavne i inovativne načine poučavanja sporta i gimnastike
- kako utjecati na razvoj fine motorike na satu tjelesnog odgoja
- kako kombinirati aktivnosti s područja umjetnosti i tjelesne i zdravstvene kulture
- kako koristiti aktivnosti iz tjelesne i zdravstvene kulture za učenje novih lekcija ili ponavljanje već naučenog.

Stekla sam brojne praktične alate koji će mi pomoći u stvaranju motivirajućeg i dinamičnog okruženja za učenje s naglaskom na tjelesnu aktivnost kao sredstvo razvoja i izražavanja. Osim stručnog dijela, imali smo priliku upoznati bogatu lokalnu kulturu, gastronomiju i običaje domaćina, što je dodatno obogatilo cjelokupno iskustvo.

Važnost tjelesnog odgoja u vrtićima i osnovnim školama

Tjelesni odgoj u vrtićima i osnovnim školama ima ključnu ulogu u cjelokupnom razvoju djece. Rani doticaj s tjelesnim aktivnostima oblikuje ne samo fizičko zdravlje već i emocionalni, socijalni i kognitivni razvoj djeteta. Evo nekoliko ključnih razloga zašto je tjelesni odgoj u ranom djetinjstvu izuzetno važan:

1. Razvoj motoričkih sposobnosti

U ranoj dobi djeca usvajaju osnovne motoričke vještine poput hodanja, trčanja, skakanja, bacanja i hvatanja. Redovitom tjelesnom aktivnošću razvijaju koordinaciju, ravnotežu, snagu i fleksibilnost.

2. Stvaranje zdravih navika

Navike stečene u djetinjstvu često se prenose u odraslu dob. Uključivanje tjelesne aktivnosti u svakodnevnu rutinu potiče razvoj zdravog načina života i smanjuje rizik od pretilosti, dijabetesa i drugih kroničnih bolesti.

3. Razvoj socijalnih vještina

Igrom i timskim aktivnostima djeca uče surađivati, poštivati pravila, rješavati sukobe te razvijaju osjećaj pripadnosti. Tjelesni odgoj je često prva prilika da dijete nauči funkcionirati u grupi.

4. Podrška emocionalnom zdravlju

Tjelesna aktivnost pozitivno utječe na raspoloženje i mentalno zdravlje. Smanjuje stres, anksioznost i potiče samopouzdanje. Djeca se igrom i kretanjem izražavaju i oslobađaju napetosti.

5. Unapređenje kognitivnih funkcija

Brojna istraživanja pokazuju povezanost između tjelesne aktivnosti i boljih rezultata u učenju. Kretanje potiče bolju prokrvljenost mozga, koncentraciju, pažnju i sposobnost rješavanja problema.

6. Prevencija problema u ponašanju

Djeca koja su tjelesno aktivna češće pokazuju manje problema s disciplinom i hiperaktivnošću. Strukturiranim aktivnostima stječu samokontrolu i bolje upravljaju energijom.

Tjelesni odgoj nije samo „igra“ već važan temelj zdravog i uravnoteženog razvoja djeteta. Ulaganje u kvalitetan tjelesni odgoj u vrtićima i osnovnim školama donosi dugoročne koristi za pojedinca i društvo. Važno je osigurati odgovarajuće prostore, opremu i stručno osoblje kako bi tjelesna aktivnost postala sastavni dio svakodnevnog odrastanja.

list dječjeg vrtića «Tratinčica»

DOSTA TEORIJE,

Jelena Premec, odgojiteljica

Zamislite dan kada biste mogli napustiti sve teoretske smjernice i pravila, ostaviti za sobom planove i rasporede, i jednostavno se posvetiti igri. I to ne onoj vrsti igre koja ima stroga pravila, bodove i ocjene, već igri koja je slobodna, spontana i oslobađajuća. Možda zvuči kao luksuz ili gubitak vremena, ali zapravo je riječ o nečemu puno važnijem: procesu koji obogaćuje naše živote, pomaže nam da se opustimo, obnovimo kreativnost i povežemo s drugima. Upravo takvu privilegiju sam imala sudjelujući na Erasmus edukaciji u Pragu u ožujku ove godine zajedno s kolegicama iz Bugarske, Francuske, i Sardinije. Naša predivna profesorica Lucia pokazala nam je kako konstruktivnim, dramskim, ritmičkim i igrama s elementima mindfulnessa djeci približiti učenje, a da ona toga nisu ni svjesna jer kada se zabavljamo najbolje učimo. Ovom edukacijom proširila sam svoja znanja o igri i načinu igre, a stekla sam i neka nova. Krenimo na zabavno putovanje putem igre. U današnjem društvu, gdje su produktivnost, planiranje i analiza na prvom mjestu, često zaboravljamo koliko je važna sloboda igre, ne samo za djecu već i za odrasle. Previše smo zaokupljeni «teorijama» o tome kakve stvari trebaju biti ili kako se nešto treba učiniti da bismo postigli uspjeh. I dok teorija i analiza imaju svoju vrijednost, ponekad je pravo oslobođenje u tome da napustimo sve to i jednostavno se posvetimo igri, sadašnjem trenutku, i spontanom istraživanju.

Teorija je važna kao i znanje koje stječemo obrazovanjem, iskustvo i istraživanje omogućuje nam da donosimo bolje odluke, razumijemo svijet oko sebe i usmjeravamo naše djelovanje. Međutim, koliko god nam teorija pomagala u svakodnevnim životima, ona može biti iscrpljujuća. Analiziranje svake situacije, promišljanje o posljedicama, balansiranje između obveza i očekivanja – sve to može stvoriti mentalni umor. Svi smo barem jednom osjetili kako je teško nositi se s preopterećenjem informacijama te željom da sve razumijemo i kontroliramo.

Kada se igramo, oslobađamo svoju kreativnost. Naša mašta je najživahnija kada nismo opterećeni pravilima i normama. Djeca su najbolji primjer toga – njihova igra je potpuno slobodna, neograničena, jer im ništa ne nameće okvire osim njihove vlastite mašte. I odrasli se, kad se

IDEMO SE IGRATI

opuste, mogu ponovno spojiti s tom vrstom kreativne slobode.

Zamislite kako se osjećate kada uzimate kist, ploču i boje ne da biste stvorili «umjetničko djelo» već, jednostavno, da biste oslikavali u trenutku, bez pritiska da mora biti «dobro». Ili, možda, kada se igrate s prijateljima ne da biste pobijedili već da biste se zabavili i otkrili nove načine interakcije i smijeha. Igra potiče tu vrstu spontanog stvaranja, koja je ključ za inovaciju. U poslovnom okruženju, istraživanje novih ideja igrom može stvoriti nove pristupe, rješenja i mogućnosti. Igrom možemo razbiti dosadne i ustaljene rutine, osloboditi kreativnu energiju koja čeka da izađe na površinu.

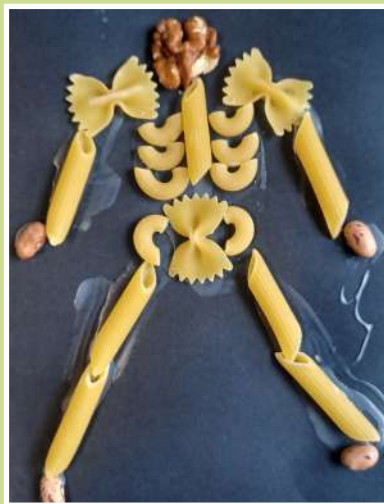
Igra nije samo individualno iskustvo – ona nas povezuje s drugima. Često, kada se igramo, zaboravimo na sve vanjske prepreke, društvene statuse ili nesigurnosti. Bez obzira radi li se o zajedničkoj igri u parku, kartanju s prijateljima ili improviziranim plesovima, igra stvara prostor za međusobno povezivanje. U tom trenutku, svi postajemo jednaki. Nema važnih i nevažnih, samo je važan trenutak, smijeh i zajedništvo.

Igra može biti savršen način za jačanje odnosa između odgojitelja i djeteta ili između djeteta i roditelja, jer opušta ljude, stvara prostor za spontanost i omogućava socijalnu interakciju bez pritiska. Svi oni trenuci u kojima se kao odrasli opušamo uz prijatelje, smijemo, dijelimo sretne trenutke i zaboravljamo na stresove života, upravo su trenuci igre. Bez obzira na to kako društvo definira «ozbiljan» život, socijalna povezanost je temelj našeg psihološkog blagostanja, a igra je jedan od najprirodnijih i najsigurnijih načina za njegovo postizanje. Uspostavljanje ravnoteže između ozbiljnih obaveza i opuštanja igrom također doprinosi fizičkom zdravlju. Iako možda ne razmišljamo o tome, igra koja uključuje fizičku aktivnost, poput trčanja, vožnje bicikla, plesa ili sporta, može imati izuzetne koristi za naše tijelo. Ona smanjuje razinu stresa, poboljšava cirkulaciju, povećava energiju i pomaže u održavanju zdravlja srca. U konačnici, «dosta teorije, idemo se igrati», poziva nas da se oslobodimo prekomjernog razmišljanja i analize te usmjerimo našu pažnju na ono što je najvažnije: sadašnji trenutak. Igra nije samo za djecu, ona je način života, način kako obnoviti energiju, razvijati kreativnost, socijalne veze i zdravlje. Odrasli koji se igraju – bilo u opuštenom, kreativnom ili fizičkom obliku – omogućuju sebi da ostanu mentalno zdravi, sretni i produktivni. Opušten i zaigran odgojitelj i roditelj postaje učitelj kojeg će djeca zauvijek pamti. Dosta je bilo teorije i svih tih ozbiljnih aspekata života – vrijeme je za igru.

Ana Lamešić - Kuglica na boru

Leticia Klauček (4) - Kostur

Dora Lončarek (6,5) - Šetnja s mamom ispod duge

Tara Šimunić (6,7) - Anger

Mila Šupe (6,5) - Jesenka

Dora Mihoković (3,10) - Neobična maska

Meri Halusek (6) - Uskrсни zeko

Niko Sušanjanj (6,3) - Zamorci

Iris Eršetić (6) - Paukova mreža

Skupina Cipelice - Snježni dan

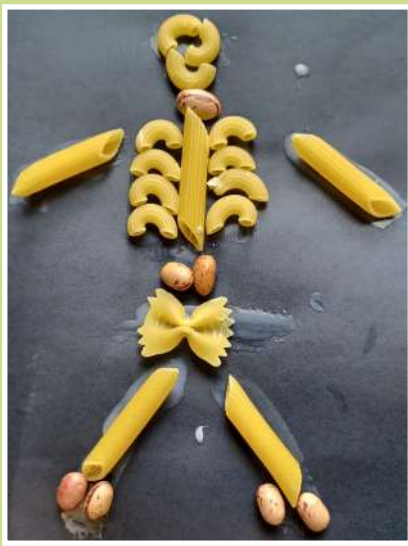
Vita Sabolović - Crvenkapica

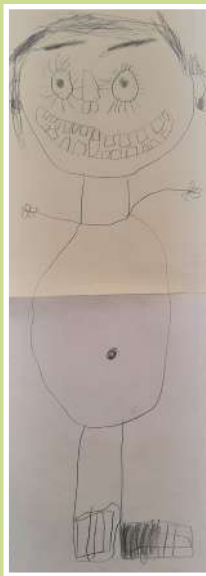
Lara Gradečak (4) - Kišobran

Roko Toni Rosandić (6) - Knjižnica na kotačima

Estera Trošelj (4) - Kostur

Nela Mlinarić (4,10) - Ovo sam ja

Emily Čačić (3,8) - Moj grad

Mia Odak (4,8) - Šuma i klupa

Mateo Tokalić - Miki Maus

Laura Ban (6,9) - Jednorog

Nora Lojan (5) - Leptir

Lucas Madjaric (6,5) - Meksikanac

Skupina Smarties - Maska

Tia Kovaček (3,11) - Neobična maska

Tea Levatić (4,5) - Moj grad

Vita Sabolović - Stiglo je proljeće

Zajedno za zeleni planet

Vesna Pelesk i Diana Suvalj, odgojiteljice

U svibnju ove godine, odgojiteljice Vesna Pelesk i Diana Suvalj sudjelovale su na međunarodnoj edukaciji u prekrasnom Beču.

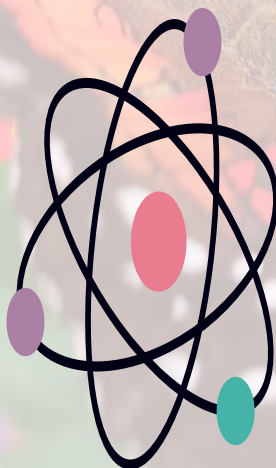
Sudionici iz Turske, Italije i Hrvatske okupili su se kako bi učili, razmjenjivali iskustva i zajednički raspravljali o temama ekologije, održivosti i budućnosti našeg planeta. Bila je to inspirativna prilika za sve nas da bolje razumijemo koliko je važno brinuti o okolišu i koliko zajedno možemo učiniti.

Tijekom edukacije posebno smo se usredotočili na **17 ciljeva održivog razvoja** (Sustainable Development Goals – SDGs). Svaki od ovih ciljeva ima svoje važno mjesto u očuvanju prirode i poboljšanju života ljudi diljem svijeta. Svaki od njih nam je bio zanimljiv i potaknuo nas na razmišljanje kako ga ostvariti. Ciljevi su:

1. iskorjenjivanje siromaštva
2. iskorjenjivanje gladi
3. zdravlje i blagostanje
4. kvalitetno obrazovanje
5. rodna ravnopravnost
6. čista voda i sanitarni uvjeti
7. pristupačna i čista energija
8. dostojanstven rad i gospodarski rast
9. industrija, inovacije i infrastruktura
10. smanjenje nejednakosti
11. održivi gradovi i zajednice
12. odgovorna potrošnja i proizvodnja
13. klimatska akcija
14. život pod vodom
15. život na kopnu
16. mir, pravda i snažne institucije
17. partnerstvom do ciljeva.

Obradom, diskusijom i zajedničkim aktivnostima osvještivali smo što sve možemo učiniti mi u vrtiću, ali i kod kuće. Važan segment je prvenstveno upoznati ciljeve, a tada djelovati na način koji će pomoći ubrzati njihovo ostvarenje. Ciljeve je postavila UN-ova organizacija.

Kada govorimo o ekologiji, ne smijemo zanemariti ni zdravlje ljudi, jer smo mi dio prirode s kojom smo neraskidivo povezani. Ako brinemo o vlastitom tijelu, prehrani i načinu života, postajemo osjetljiviji na svijet oko sebe te spremniji da ga očuvamo.

Edukatorica nas je upoznala sa zanimljivim i edukativnim web stranicama kojima možemo produbiti znanje o ekologiji i održivosti, a idejama pomoći u aktivnostima s djecom. Djeci možemo olakšati shvaćanje ekologije i uputiti ih kako mogu svojim djelovanjem utjecati na očuvanje naše zemlje i spoznati važnost tog utjecaja:

- <https://www.ourplanet.com> – interaktivna platforma koja uz dokumentarne filmove nudi igre i aktivnosti za djecu
- <https://sdgs.un.org/goals> – službena stranica o 17 ciljeva održivog razvoja
- <https://www.earthday.org> – globalna stranica s alatima za ekološke akcije kod kuće, u školi i zajednici
- <https://kids.nationalgeographic.com> – izvrsna za djecu koja vole prirodu i životinje
- <https://www.foodunfolded.com> – sve o hrani, održivosti i inovacijama u poljoprivredi.

Jedna od važnih tema u Beču bila je odgovorno ponašanje prema hrani. Djecu učimo da cijene hranu, ne bacaju ostatke, znaju kako i gdje hrana nastaje te da je poželjno birati lokalne i sezonske namirnice. Učili smo i kako pravilno čuvati hranu, kompostirati biootpad i ponovno koristiti staklenke i vrećice što se u našem vrtiću radi već dulje vrijeme.

U vrtiću Crvenkapica imamo vlastiti mali vrt sa začinskim biljem i povrćem kako bi djeca iz prve ruke doživjela čudo prirode i važnost održivog uzgoja.

Edukacija nas je sve potaknula na razmišljanje – i odrasle i djecu. I najmanji mogu činiti razliku! Evo nekoliko ideja što zajedno možemo učiniti:

- gasiti svjetla kad ih ne koristimo
- reciklirati papir, plastiku, staklo
- pješačiti ili koristiti bicikl kad možemo
- ne bacati hranu – podijeliti ili iskoristiti ostatke
- štedjeti vodu – zatvoriti slavinu dok peremo zube
- saditi biljke i učiti o prirodi
- podizati glas za naš planet – crtežima, pjesmom, predstavama!

Povratkom iz Beča donijeli smo mnoštvo novih ideja, znanja i prijateljstava. Edukacija je pokazala koliko su ekologija i održivost univerzalne teme – važne svima, bez obzira odakle dolazimo. Promjene počinju s nama – u našim domovima, vrtićima, zajednicama.

Zato budimo primjer djeci jer ako zajedno sadimo sjeme znanja i brige, zajedno možemo stvoriti budućnost punu zelenila, mira i zdravlja – za sve nas.

ERASMUS+JOB SHADOWING u Dječjem vrtiću „Pedenjped“

Jasminka Hodalić, odgojiteljica

Želeći se dodatno educirati, upoznati neke nove programe, tehnike i metode rada, tri odgojiteljice iz Dječjeg vrtića „Tratinčica“ otputovala su u Sloveniju. U razdoblju od 14. do 16. travnja boravile smo u Dječjem vrtiću „Pedenjped“ u Novom Mestu. Vrtić je to vrlo sličan vrtiću „Tratinčica“ s puno područnih odjela koji je svaki specifičan i poseban po svom radu, a svi rade i djeluju u interesu djece. Svaka odgojiteljica je boravila u određenom odjelu i pratila njegov program. Odgojiteljica Snježana Tišljarić je pratila Montessori program i program šumske pedagogije. Djeca koja polaze program šumskog vrtića svakodnevno sa svojim odgojiteljicama posjećuju obližnju šumu i traže put natrag prirodi, većoj slobodi kretanja i razmišljanja. Šuma se koristi kao prilika za razvijanje pozitivnog odnosa prema prirodi, kao sredstvo učenja o biljkama i životinjama, senzualnog doživljaja svijeta, obrade ekoloških tema. Također je prostor za igru te prilika za razvoj motoričkih sposobnosti. Odgojiteljica Sonja Kukić je pratila NTC program. NTC program sadrži nove tehnike cjelovitog razvoja koje omogućavaju odgojiteljima razvoj vještina za poticanje intelektualnog razvoja djece igrom, logičkim razmišljanjem, povezivanjem informacija i rješavanjem problema – sve u skladu s razvojnim fazama mozga te izazivajući dječju radoznalost. Umjesto učenja napamet, djeca uče razumijevajući i primjenjujući znanja u različitim situacijama. Odgojiteljica Jasminka Hodalić je pratila program FIT pedagogije i SPEZ program. FIT pedagogija je strategija poučavanja koja se temelji na učenju tijekom igre i pokreta. Potrebno je dijete motivirati iznutra, poticati ga na provođenje aktivnosti i rješavanje problema. U rješavanje problema dijete će uložiti vlastiti napor, što mu omogućuje da samostalno uči, istražuje vlastite sposobnosti i vještine, izaziva vlastitu kreativnost i uči razmišljati i surađivati u potrazi za vlastitim rješenjem. Ovim načinom učenja dijete postaje iskustvene, emocionalno zrelije te se razvija u zdravu i sposobnu osobu. SPEZ ili dječja joga koristi tehnike disanja i opuštanja te smirivanja uz glazbu. Sviranjem visokokvalitetne glazbe s frekvencijama blagotvorno djelujemo na djecu i omogućavamo im novo umjetničko iskustvo. Glazba se pušta kao najava dnevne rutine, što djeci daje osjećaj sigurnosti. Uz glazbu se pričaju bajke i priče, izvode aktivnosti opuštanja i likovnog izražavanja. Domaćini su nas upoznali i sa svojim gradom i njegovom kulturnom baštinom. Posjetile smo muzej stakla i prisustvovala smotri folkloru u Kulturnom centru Janeza Trdine. Posjetom Sloveniji smo obogatili i stekli iskustva i znanja koja ćemo primijeniti u svojoj odgojnoj – obrazovnoj praksi. Također smo izmjenom iskustava predstavile svoj vrtić, naše projekte i kulturno – povijesnu baštinu Podravine i Koprivnice.

Erasmus+ jobshadowing u Dječjem vrtiću Pedenjped Ljubljana

Adrijana Gajski, odgojiteljica mentorica

U razdoblju od 28.01.2025. do 30.01.2025. boravila sam u Ljubljani. Boravak je bio dio Erasmus+ jobshadowing projekta. Cilj je bio upoznati rad skupine u kojoj se provodi projekt „Raček“, jačanje digitalnih kompetencija kroz razvoj računalnog mišljenja uključivanjem STEM aktivnosti.

Projekt integrira STEM kroz razna područja (matematika, priroda, tehnologija) u radu s djecom. Boravila sam u skupini djece u dobi od četiri godine koju vode odgojiteljica Joži Veit i pomoćnica Jelena Letić. Uključivanjem u praktičan rad skupine promatrala sam obrazovne metode i korištenje ICT tehnologija te kako funkcioniraju djeca u tim aktivnostima.

Moj boravak je bila prilika za razmjenu iskustva te prilika za predstavljanje našeg vrtića „Tratinčica“ i odgojno obrazovnog rada u njemu. S ponosom sam mogla podijeliti naša iskustva iz područja razvoja STEM-a i digitalnih kompetencija, budući da su sastavni dio naših aktivnosti i redovito se provode uz kvalitetan didaktički materijal.

Upoznala sam obrazovni sustav Slovenije s naglaskom na rani predškolski odgoj te organizaciju rada vrtića „Pedenjped“ koji je jedinstveni primjer projektnog rješenja prostora.

Obogatila sam posjetu šetnjom ljubljanskim ulicama zavirivši tako u slovensku i ljubljansku povijest i kulturu.

Sudjelovanjem u Erasmus+ jobshadowing projektu imala sam priliku za profesionalan rast i napredak.

Posjeta ljubljanskom vrtiću

Gordana Bonta, odgojiteljica

Vrtić Pedenjped pripada najmodernijim vrtićima. Napravljen je od ekološki prihvatljivog materijala – drveta i drvenih elemenata. Karakteriziraju ga velike i svijetle igraonice koje pružaju poticajno okruženje za kretanje i učenje. U objektu je sedam skupina djece od prve do šeste godine kao i posebna igraonica za djecu s poremećajima u spektru autizma.

Projekt „Uključenost i praktičan rad s djecom s posebnim potrebama“ dio je projekta Erasmus+ KA1 „I ja bih se volio igrati sam“ („Tudi SAM bi se rad igrati“) koji ima cilj stvaranje inkluzivnog vrtićkog okruženja koji uvažava potrebe sve djece i omogućuje im da uče jedno uz drugo. Također mu je cilj unaprijediti rane tretmane djece s autističkim poremećajima u dječjem vrtiću.

Skupina Korenjaki (djeca u dobi od četiri do šest godina) je inkluzivna grupa u kojoj trenutno boravi šestoro djece s kojima individualno rade stručnjaci: Vesna Nemec, specijalna pedagoginja; Blaž Novak, edukacijski rehabilitator i Tanja Krese, asistentica.

Djeca se druže i igraju te sudjeluju u aktivnostima sa svojim vršnjacima iz drugih skupina.

Utjecaj (novog) iskustva na moj rad i profesionalni razvoj

- razumijevanje inkluzije i praktične metode rada s djecom
- unapređivanje praktičnog rada korištenjem novih znanja, vještina i kompetencija
- razvijanje suradnje između djece s redovitim razvojem i djece s posebnim potrebama
- važnost komunikacije i suradnje s kolegicama, stručnjacima i roditeljima.

APIPEDAGOGIJA KOD PREDŠKOLSKJE DJECE

Sunčica Šanta-Hanžeković, odgojiteljica

Ljudi i pčele – zajednička povezanost, svrsishodnost povezanosti za život čovjeka, korist upoznavanja svijeta prirode i zajedništva s prirodom, upoznavanje pčela, njihovog života i zajedništva u prirodi i košnici, korist pčelinjih proizvoda za obogaćivanje zdravlja samo je dio neiscrpnih mogućnosti koje treba svakodnevno osvještivati i živjeti. U prošlosti se odnos između ljudi i pčela bazirao većinom na poljoprivrednoj koristi, obuhvaćajući zdravlje, kulturu i duhovni značaj. U današnje vrijeme, spoznavajući važnost očuvanja prirode, ali i značaj pčela u očuvanju prirodnog bogatstva, nameće se potreba da se putem obrazovnih inovacija te teme približe i najmlađoj populaciji. Pčele nas mogu naučiti mnogim vrijednim lekcijama – o suradnji, odgovornosti, održivosti i ravnoteži u prirodi. Vjerujem da je to znanje neprocjenjivo, posebno za djecu i mlade kojima iskustvenim učenjem možemo približiti važnost očuvanja prirode i harmoničnog suživota s njom.

Apipedagogija, koju sam tek djelomično upoznala, nudi pedagoški pristup sa suvremenim obrazovnim teorijama, postavljajući pčele i njihov ekosustav kao središnje elemente cjelovitog razvoja djece.

Danas, kada raste zabrinutost zbog dječje otuđenosti od prirode, mentalnih poteškoća i ekoloških kriza, odgojitelji istražuju rješenja

koja će vratiti djecu prirodi i suživotu s prirodom, ali i osvijestiti značaj prirode na svakog pojedinca. Pčele, pčelarstvo i pčelarski proizvodi nude neiscrpan izvor znanja o svijetu i funkcioniranju prirode. Apipedagogija se izdvaja kao pristup koji objedinjuje dobrobit, ekološku osviještenost i osjetilno obogaćivanje kurikula ranog djetinjstva.

Vrtić „Pedenjped“ u Ljubljani u kojem sam boravila, pokazao mi je i osvijestio dio programa apipedagogije putem aktivnosti apiprojekta. Fokus programa apipedagogije na prirodne materijale, održivu praksu i uključivanje zajednice čini ga uzornim primjerom kako se pčelarski i ekološki aspekti mogu uskladiti s procesom ranog

obrazovanja. Od najranije dobi, potičući senzornu integraciju, djeca otkrivaju prirodna bogatstva, ali i stimuliraju osjetila mirisom, tekstutom i zvukovima što obogaćuje i senzornu percepciju. Program se temelji i na aktivnom sudjelovanju djece, koristeći metode igre, istraživanja i eksperimentiranja. Djeca uče o pravilnom ponašanju u blizini pčela te razvijaju odgovornost za vlastitu sigurnost, sigurnost svojih prijatelja i pčela. Njihova suradnja s apiterapeutkinjom Ninom Ilič dodatno obogaćuje njihove aktivnosti i spoznaje o blagotvornom učinku medenih proizvoda na zdravlje djece. Pčelinjim proizvodima, inhalacijom propolisa, medenim masažama, ali i konzumiranjem različitih medenih proizvoda utječe se blagotvorno na jačanje imuniteta i otpornosti dječjeg organizma.

Čitajući pčelarski časopis „Pčela“ naišla sam na članak o apipedagogiji i najavu stručnog priručnika „Apiterapija i apipedagogija za djecu“. Zainteresirana za ovu metodu rada javila sam se gospođi Nini Ilič koja od prvog dana susretljivo i ljubazno komunicira i objašnjava sva moja pitanja vezana za program.

Dječji vrtić „Tratinčica“ u kojem radim pružio mi je mogućnost preko Erasmus projekta – job shadowing iskustva, upoznati ovu novu metodu rada. Program apiprojekta upoznala sam u Vrtiću „Pedenjped“ ove godine boraveći u skupini „Žoglica“ kod kolegice Simone Plešić.

Program apiprojekta usklađen je s pedagoškim načelima i uvršten u kurikulum za vrtiće, a provodi se u suradnji sa zavodom Eneja i apiterapeutkinjom Ninom Ilič. Odgojitelji prolaze stručno usavršavanje kako bi pravilno provodili program apipedagogije. U Ljubljani nekoliko vrtića sudjeluje u ovom programu te su zajedno uključeni u mrežu API vrtića i škola APIS RETIS.

Djeca u skupini „Žoglice“ gdje sam boravila, jaslička su skupina koja nas je veoma otvoreno i srdačno prihvatila. Djeca su bila smirena, otvorena te rado prilazila ponuđenim poticajima i aktivnostima. Izrađeni poticaji stimulirali su većinom senzornu integraciju djece s obzirom na njihovu dob.

Djeci su veoma zanimljive bile senzorne podloge po kojima su hodala i kojima su manipulirala. Naime, senzorne podloge su bile načinjene od satnih osnova, a zanimljivo je bilo vidjeti kako je bio uređen prostor za hodanje i manipulaciju satnim osnovama – stolovi okrenuti naopačke. Nakon hodanja djeca mogu manipulirati, mijesiti i trgati te satne osnove, a time razvijaju finu motoriku šake te osjete miris voska od kojeg su sagrađene satne osnove. Djeca u skupini su bosa zbog lakšeg pristupa ponuđenim poticajima koji su utjecali na senzornu stimulaciju. U skupini su se nalazile i senzorne vrećice punjene medom i peludom, djeci uvijek na raspolaganju za manipulaciju i korištenje. Uz savjetovanje s apiterapeutkinjom Ninom Ilič, za stimulaciju dječjeg imunološkog sustava koristili su propolis za inhalaciju, ali i medene masaže dječjih šaka kremom načinjenom od ekološkog kokosovog ulja, propolisa i meda. Postoje različite vrste kreme, a spravljene kreme koriste te nude i samim roditeljima koji ih mogu kupiti i njima kod kuće masirati djecu. Kolege Simona i Tilen pokazali

su mi izrađenu didaktiku u skupini koju koriste u apiprojektu. Didaktika u njihovoj skupini potiče finu motoriku šake i prstiju te djeca od najranije dobi vježbaju pincetni hvat. Apiaktivnosti u starijim grupama objasnila mi je i pokazala na fotografijama kolegica Simona. U starijim skupinama aktivnosti se obogaćuju i djeca pomoću njih aktivno upoznaju funkcioniranje prirode i pčela te nastanak pčelinjih proizvoda. Aktivnosti prate cjeloviti razvoj djeteta na svim razvojnim područjima. S djecom u starijim skupinama provode se aktivnosti kojima upoznaju ciklus života pčela i građu košnice koju zatim izrađuju samostalno od neoblikovanog materijala. Po sistemu vidi, zapamti, složi, djeca rastavljaju i sastavljaju svoje košnice. Upoznaju sve potrebno za zaštitu i sigurno pristupanje pčelinjaku, ali i sami izrađuju predmete koje koriste pčelari za svoju zaštitu – dimilicu, zaštitno odijelo, šešire... U radu se koriste različite scenske dramatizacije, slikovnice, enciklopedije, knjige putem kojih upoznaju život pčela i njihovu važnost za prirodu i nas. Vjerujem da je to samo dio aktivnosti koje djeci približavaju život pčela i povezuju ih s prirodom. U toplijim mjesecima aktivnosti se proširuju i na vanjski dio dvorišta vrtića te djeca u povišenim gredicama sade medonosno bilje te posjećuju lokalne pčelare.

Veoma bitan segment podrške i provođenja ovakvog programa je i suradnja sa širom lokalnom zajednicom – roditeljima, lokalnim pčelarima i apiterapeutima.

Osim aktivnosti, didaktike i praktičnog rada, kolegica Simona pružila mi je uvid u potrebnu dokumentaciju za provođenje apiprojekta, integraciju takvog programa u vrtićki kurikulum te objasnila potrebu za edukacijom osoblja na području apipedagogije. Pokazala mi je i fotografije koje koristi za evidentiranje dojмова i situacija iz provedenih apiaktivnosti.

Smatram, s obzirom na doživljeno iskustvo, da apipedagogija nudi jedan cjeloviti program koji se može integrirati u svaki vrtićki kurikulum. S druge strane, provođenje apiterapije treba biti usklađeno s apiterapeutima iz svake države, grada ili lokalne zajednice s kojima možemo dogovoriti zajedničke aktivnosti. Apiterapijski dio nudi mogućnost dodatnog unapređenja djetetovih spoznaja o ljekovitim značajkama meda, svakodnevne konzumacije meda kao potpore djetetovom imunitetu te izrade različitih pripravaka (krema, sapuna) koji služe kao dodatni edukacijski i odgojno-obrazovni materijal.

Izdvojila bih neke aspekte dječjeg razvoja na koje utječe apipedagogija:

- Osjetilno obogaćivanje, pažnja i koncentracija – djeca pozitivno reagiraju na taktilne i mirisne podražaje povezane s pčelinjim proizvodima – satne osnove, miris meda, miris propolisa, vosak... Sama manipulacija satnim osnovama kao i pisanje po senzornim vrećicama punjenim medom i peludom potiče duža razdoblja koncentriranosti i pažnje.
- Potpora imunitetu i zdravlju – svakodnevno korištenje meda, inhalacije propolisom, medene masaže koje su u skladu s apiterapijskim dijelom mogu potaknuti blagotvorni utjecaj na imunitet kod djece.
- Emocionalna i socijalna dobrobit – zajedničko istraživanje svijeta pčela - njihova suradnja, održivost i ravnoteža koju daju prirodi, djecu mogu potaknuti na smanjenje nepoželjnih ponašanja, uključujući nenasilno rješavanje problema te ih potaknuti na zajedničku

igru. Također, djeca uče razvijati empatiju putem simboličke igre s ozlijeđenim pčelama.

- Ekološka svijest i briga za okoliš – u aktivnostima sadnje medonosnog bilja, izgradnjom hotela za kukce, recikliranjem materijala za izradu modela košnica i pčela, šetnjom u prirodi i uočavanjem promjena u njoj djeca usvajaju znanja o prirodi, razvijaju osjećaj odgovornosti prema okolišu te uče o važnosti pčela za proizvodnju hrane i biološku raznolikost.
- Spoznajni razvoj – upoznajući svijet pčela, njihovu građu, ponašanje te njezinu ulogu u košnici, djeca usvajaju nova znanja i uočavaju uzročno-posljedične veze u prirodnom i životinjskom svijetu.
- Kreativni razvoj i stvaralaštvo – različitim pjesmicama, stihovima, zvukovima zujanja pčela djeca bivaju potaknuta na scensko, dramsko i likovno stvaralaštvo.
- Tjelesni i psihomotorni razvoj – različite vježbe na temu košnice i kretanja pčela u prirodi...

Upoznavanje s apipedagogijom u Vrtiću „Pedenjped pokazalo mi je iznimnu vrijednost jednog takvog inovativnog i interdisciplinarnog pristupa te istaknulo važnost njegove integracije u odgojno-obrazovni sustav prilagođen djeci rane i predškolske dobi. Ova pedagogija, koja se temelji na ekologiji, senzornoj integraciji, iskustvenom učenju i suradnji s apiterapeutima, donosi brojne koristi za cjelokupan razvoj djeteta.

Uključivanjem više segmenata programa – od senzorne stimulacije prirodnim materijalima, preko edukativnih i praktičnih radionica s pčelinjim proizvodima, do usvajanja znanja o važnosti pčela i održivom razvoju – djeca spontano i aktivno usvajaju bogatstvo sadržaja koje nudi program. Takav interdisciplinarni pristup omogućuje povezivanje različitih razvojnih područja – spoznajnog, socio-emocionalnog, komunikacijskog, motoričkog i ekološkog – pridonoseći razvoju širokog spektra kompetencija. Odgojitelji imaju ključnu ulogu kao moderatori

procesa, osiguravajući poticajno i istraživačko okruženje u kojem dijete ima priliku učiti putem vlastitog iskustva, istraživanja i otkrivanja. Raznolikim aktivnostima djeci se ne prenose samo nova znanja, već im se omogućuje razumijevanje međusobnih povezanosti između pojava i procesa u prirodi, čime se potiče kritičko mišljenje, radoznalost i odgovoran odnos prema okolišu.

Svaka aktivnost treba biti osmišljena tako da djetetu pruži priliku da istražuje, postavlja pitanja, zaključuje i dolazi do vlastitih spoznaja. Time se ne razvijaju samo intelektualne sposobnosti, već se njeguje i emocionalna sigurnost, osjećaj pripadnosti i poštovanja prema prirodi, životinjama i zajednici u kojoj dijete raste.

Apipedagogija, kao spoj prirodnih resursa, suvremenih pedagoških pristupa i zdravih životnih navika, predstavlja izuzetno vrijedan alat u radu s djecom s potencijalom za dugoročan pozitivan učinak na njihov razvoj, zdravlje i stavove.

Poseban naglasak stavlja se na zajedničku izradu različitih prirodnih proizvoda na bazi meda i medenih pripravaka poput medenih bombona, balzama za usne, prirodnih sirupa, medenih krema, mješavina s propolisom i peludom čime se potiče razvoj finih motoričkih vještina, kreativnosti i senzorne integracije. Sudjelovanjem u tim aktivnostima djeca ne samo da jačaju svoje zdravlje već i stječu vrijedna znanja o prirodnim metodama očuvanja zdravlja koje mogu primjenjivati u svakodnevnom životu.

Kako bi se apipedagogija uspješno implementirala u svakodnevni rad s djecom, iznimno je važno osigurati kvalitetnu edukaciju odgojitelja. Ovaj pristup zahtijeva od odgojitelja nova znanja, vještine i razumijevanje prirodnih procesa, ali i sposobnost povezivanja tih sadržaja s dječjim razvojnim potrebama.

Edukacija omogućuje odgojiteljima da steknu temeljito razumijevanje uloge pčela u ekosustavu, koristi pčelinjih proizvoda za zdravlje te načina njihove sigurne primjene u radu s djecom. Stručnim radionicama, predavanjima i iskustvenim oblicima učenja, odgojitelji razvijaju sposobnosti za osmišljavanje i provedbu aktivnosti koje su usklađene s razvojnim karakteristikama djece i temeljnim načelima ranog i predškolskog odgoja.

Osnaženi edukacijom, odgojitelji postaju kompetentni nositelji promjena i inovacija u svojoj ustanovi, sposobni promicati zdravlje, ekološku svijest i cjeloviti razvoj djeteta na način koji je prirodan, poticajan i primjeren dobi. Njihova edukacija ključna je i za sigurnost djece jer pravilno rukovanje pčelinjim proizvodima i poznavanje eventualnih kontraindikacija (npr. alergija) zahtijeva stručno znanje i odgovoran pristup.

Zavod za razvoj empatije in ustvarjalnosti Eneja iz Slovenije jedna je od ključnih ustanova koja se bavi razvojem i promicanjem apipedagogije. Zavod okuplja stručnjake iz područja pedagogije, apiterapije, psihologije i ekologije, s ciljem poticanja cjelovitog razvoja djece prirodnim i kreativnim metodama rada. U okviru svog djelovanja, Zavod provodi stručne edukacije i radionice za odgojitelje, gdje se naglasak stavlja na razvoj empatije, senzibilizaciju za prirodu i živa bića, kao i korištenje pčelinjih proizvoda u pedagoške svrhe. Edukacije su osmišljene tako da povezuju teorijska znanja s praktičnim iskustvom, omogućujući odgojiteljima da razumiju temeljne

principe apipedagogije, ali i da nauče kako ih primijeniti u svakodnevnom radu s djecom.

Odgojitelji edukacijom dobivaju:

- znanja o pčelama, njihovoj ulozi u prirodi i važnosti očuvanja bioraznolikosti
- informacije o pčelinjim proizvodima i njihovoj primjeni u apiterapij
- uvid u metode senzorne i iskustvene stimulacije djece pomoću prirodnih materijala
- vještine za poticanje emocionalnog i socijalnog razvoja djece empatičnim pristupom
- praktične ideje i aktivnosti koje mogu odmah primijeniti u vrtiću.

Zavod promiče ideju da djeca najbolje uče kada su emocionalno uključena, aktivna i povezana s prirodom, a njihovi programi za edukaciju odgojitelja osnažuju stručne djelatnike da upravo takvo okruženje stvore u svojim skupinama.

Cilj našeg Erasmus plana bio je upoznati nove metode kojima možemo unaprijediti rad s djecom. Upravo zato smo u sklopu programa Erasmus željeli upoznati API metodu. Naš vrtić nosi certifikat ekoškole te upoznavanje s ovom metodom dodatno može potaknuti odgovornost prema okolišu.

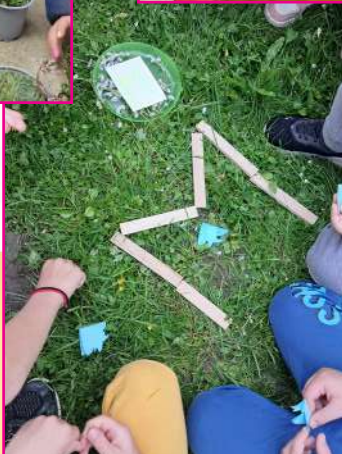
Osobno sam proširila spoznaje o apipedagogiji i apiprojektima, no nisam ih u mogućnosti provoditi u skupini bez odgovarajućih dozvola ili certifikata.

Međutim, svoje iskustvo i stečeno znanje podijelila sam s kolegicama na našoj diseminaciji na odgojiteljskom vijeću, kao i roditeljima svoje skupine na roditeljskom sastanku. Kolestice i roditelji iskazali su zanimanje za provođenje takvih aktivnosti i kod nas u našim skupinama. Voljela bih da mreža vrtića i škola APIS RETIS svoje programe predstavi i na našem području.

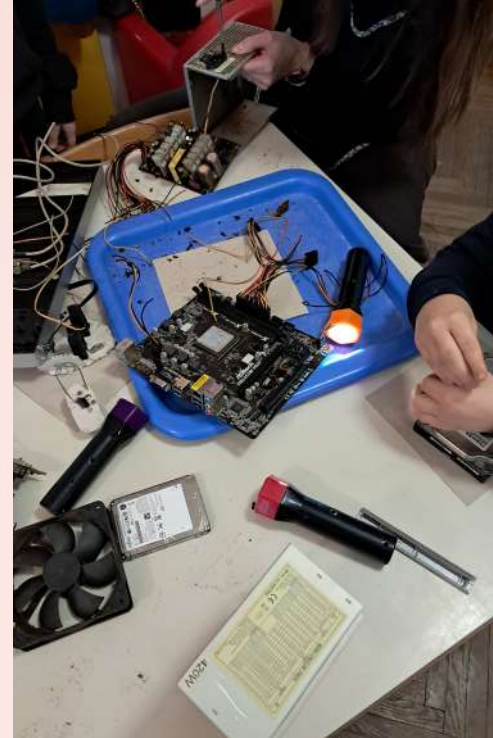
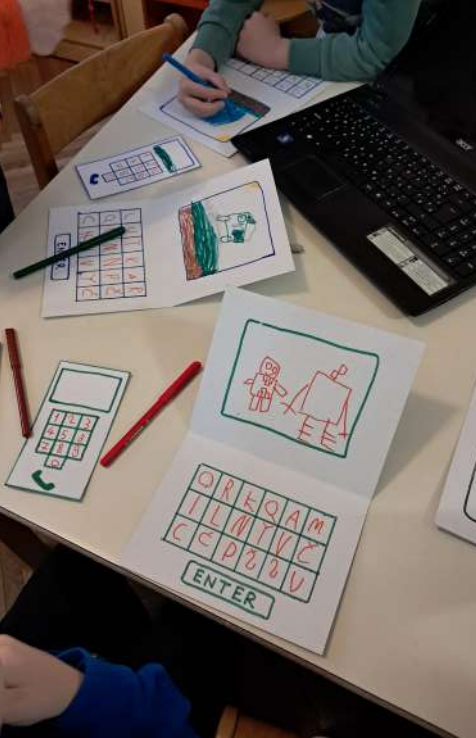
Literatura:

- <https://web.facebook.com/zavod.eneja/>
- <https://zavodeneja.wixsite.com/zavod-eneja>
- stručni časopis "Hrvatska pčela"
- iskustvo Erasmus projekta i uvid u dokumentaciju i rad na API projektu

DJECA I MEDIJI

Adrijana Gajski, odgojiteljica mentorica

Današnja djeca su izložena medijima od najranije dobi. Kako raste dječja dob, raste i izloženost ekranima. Medije ne možemo isključiti iz života djeteta, a to nije ni potrebno jer kao posljedica može uslijediti socijalna isključenost. Dijete ne može razgovarati s prijateljima, nije upoznato s načinima funkcioniranja u medijskom svijetu, često vidimo primjere socijalnog odbacivanja jer se djeca povezuju i druže prema interesima, crtanom filmu kojeg gledaju, igrici koju igraju ili aplikaciji koju koriste.

No kakav će utjecaj mediji imati ovisi o načinu na koji se koriste, o vremenu ispred ekrana i kvaliteti medijskih sadržaja. Stoga je važno od najranije dobi započeti razvijati medijsku pismenost jer ona doprinosi boljem razumijevanju medijske poruke, omogućuje analizu i propitkivanje sadržaja te procjenjuje točnost i pouzdanost sadržaja medija. Pri tome uključuje radoznalost, istraživanje i kritičko razmišljanje.

Djeci su za sigurno korištenje medija potrebni savjeti i podrška odraslih. Što ranije dobiju priliku kritički sagledati fenomen medija, u boljoj su poziciji odrastajući steći otpornost prema štetnim utjecajima, no istovremeno imaju priliku sagledati kako mediji mogu obogatiti njihov život.

Mediji su odgovornost odraslih.

Dijete koje gleda crtani film ili igra igricu u prisustvu odrasle osobe u mogućnosti je razgovarati, komentirati i objašnjavati doživljava li medijsko iskustvo drugačije nego dijete ostavljeno samo pred ekranom. Ovdje pomažu pitanja poput:

- Što ti misliš, je li stvarno?
- Kako se taj lik osjeća?
- Što bi ti napravio na njegovom mjestu?

Važan je osvrt na medijski sadržaj, analiza i aktivno sudjelovanje. Osvrnuti se na osobine likova, tematiku, istaknuti vrijednosti, razgovarati o poruci, osvrnuti se na primjerenost rječnika te jesu li djeca razumjela sve riječi. Mediji postaju alat, a ne zamjena za ljudsku interakciju. Dijete ove dobi ne zna prepoznati

opasnosti te time ni procijeniti koji mu je sadržaj primjeren.

Važno je donijeti pravila korištenja koja se odnose na vrijeme provedeno pred ekranom i kontrolu sadržaja koji djeca koriste. Djeca sama mogu ispisati pravila ili ih likovno izraziti ukoliko ne znaju pisati. Ta vizualna pravila i podrška koju donose zajedno s odraslima za djecu su od veće važnosti i radije ih se pridržavaju.

Medijski sadržaji privlače djecu. Privlačni su, lako dostupni, u njima djeca nalaze nešto zanimljivo, novo i puni su raznih podražaja. Zabavljaju ih i opuštaju bez uloženog truda. Često se iz dječjih usta čuje da im je dosadno i onda gledaju crtani film ili igraju igricu.

„Dosada je jedna jedina riječ, kratka riječ koja ima samo šest slova, ali njen doživljaj je cijela knjiga koju čovjek za života ne bi mogao prelistati ni na brzinu.“ (Karlo Bini)

Dosada je emocija koju svi ponekad osjećamo i često percipiramo kao nešto loše, javlja se kada mislimo da ne možemo zadovoljiti naše želje. Može biti neugodna do mjere da motivira dijete da nešto smisli kako ju ne bi više osjećalo, potakne maštu i kreativnost, logičko razmišljanje. No odrasli danas previše zaštićuju djecu, smišljaju što bi mogli, te kako bi riješili dječju dosadu, kupe igricu, upale televizor, puste crtani film, instaliraju aplikaciju i tako pasiviziraju djecu.

Možemo i drugačije pristupiti dosadi, zajedno s djecom osmisliti razne aktivnosti koje se mogu raditi u vrijeme kada se ekrani ne koriste npr. društvene igre, odlazak u park, šetnju, igre na zraku loptom, vožnja biciklima. „Staklenka aktivnosti“ je još jedna idealna aktivnost za obitelj. Bez obzira koliko mediji mogu biti interaktivni, ništa ne može zamijeniti slobodnu igru, doživljaje iz stvarnog svijeta, igru u pijesku, trčanje, razgovor s prijateljem ili slušanje priče.

Medijima se stavlja „na teret“ da su kradljivci vremena, krivci za stjecanje nezdravih navika, virtualna stvarnost ne razlikuje se od stvarnog svijeta, smanjuju mogućnost neposredne socijalne interakcije i komunikacije, utječu na društveno ponašanje, stavove i

vrijednosti te potiču agresiju i nasilje.

No kada ih koristimo mudro, s mjerom i ljubavlju, uz medije djeca kreiraju, proširuju kognitivne, psihičke, kreativne i socijalne kompetencije. Mediji su aktivni sudionici u učenju jer zahtijevaju aktivnost djece u potrazi za informacijama, razvijaju interes za predčitačke i matematičke vještine jer djeca imaju cilj prepoznati, riješiti neki zadatak, sakupljati i zbrajati bodove. Putem medija imaju mogućnost povezivanja, bolje razumjeti tuđu kulturu i običaje pa čak sudjelovati u kulturnim događanjima. U grupnim aktivnostima njeguju suradnju, timski rad i odgovornost.

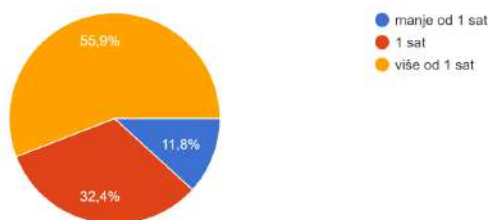
Odrasli moraju razumjeti i preuzeti svoju odgovornost i ulogu u educiranju djece o medijima i medijskim sadržajima. Potrebno je premostiti strah i moguće neznanje koje u odraslima izaziva otpor i kao i u svim drugim područjima ključ je u zajedničkom korištenju i kritičkom promišljanju sadržaja.

U skupini „Žumići“ ove godine dio naših aktivnosti posvetili smo medijskom opismenjavanju. Obilježili smo Dan sigurnog interneta i pomogli pčelici Netici riješiti njenu problemsku situaciju ovisnosti o ekranima, u suradnji s knjižnicom Fran Galović upoznali smo slikovnice koje su nas odvele u medijski svijet te i sami osmislili našu „Staklenku aktivnosti“.

Zamolili smo roditelje da ispune anketu o ekranizaciji djetinjstva. Anketa je bila namijenjena roditeljima dviju skupina. Od ukupno 44 roditelja na anketu je odgovorilo njih 34 te smo dobili sljedeće odgovore:

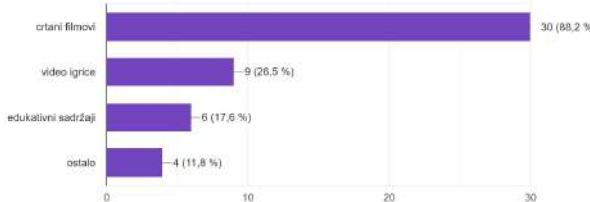
1. Koliko vaše dijete vremena provodi uz ekran?

34 odgovora

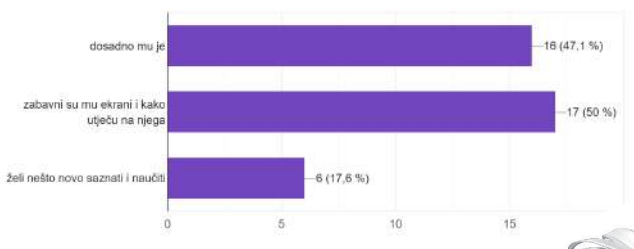
2. Koji sadržaj vaše dijete najviše koristi?

34 odgovora

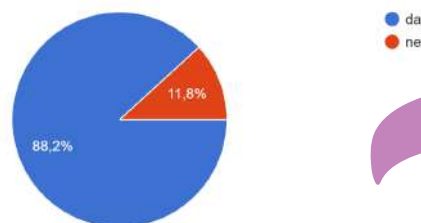
3. Što mislite iz kojeg razloga djeca koriste ekrane?

34 odgovora

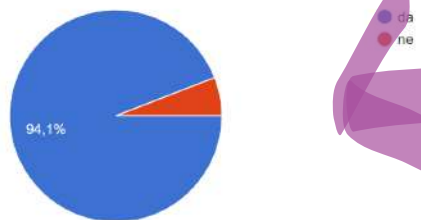
4. Mislite li da provođenje uz ekrane utječe na ponašanje vašeg djeteta?

34 odgovora

5. Razgovarate li s djetetom o onome što vide, čuju te rade na ekranima?

34 odgovora

Djeca su imala priliku odgovoriti na ista pitanja.

- Većina djece (iako ne znaju na sat ili ne gledaju u sat za vrijeme boravka uz ekran) misle da uz ekran provode više od sat vremena
- Najviše vremena po njihovu mišljenju provode igrajući igrice (Minecraft, Roblo, Stardrop, BrowlStars, Nintendo)
- Kao razlog provođenja vremena uz ekran većina ističe da im je dosadno jer nemaju prijatelje, igrali bi se nešto drugo, ali su sami bez prijatelja
- Također su mišljenja da previše boravka uz ekran utječe na njih
 - „Ružno sanjam.“
 - „Nekad sam ljut.“
 - „Oponašam ono kaj vidim i onda sam malo zločest, tučem se.“
 - „Kad izađem iz ekrana, sve mi je onak zeleno u očima, sanjam crtića i čudovište.“

Trud odraslih svodi se na: Pomoći DJETETU DA UČI / UČINI SAMO. Mediji sami po sebi nisu niti dobri niti loši.

Važno se pitati – što smo zajedno iz medijskih sadržaja naučili, osjetili, ispričali?

OBLIKOVANJE KARTONSKIH I PAPIRNATIH PLOHA I MODELA OD KARTONA, POVEZIVANJE PLOHA DEBELIM KONCIMA, VUNOM ILI ŠPAGOM (ŠIVANJE KARTONA)

Josipa Kodrić i Katarina Emeršić, odgojiteljice

U sklopu istraživačkog rada iz kolegija Istraživanje dječjeg likovnog stvaralaštva na diplomskom studiju Učiteljskog fakulteta na smjeru Rani i predškolski odgoj i obrazovanje, pod mentorstvom izv. prof. dr. art. Kristine Horvat Blažinović, provele smo istraživanje s predškolskom skupinom Leptirići u DV „Tratinčica“. Tema istraživačkog rada bila je oblikovanje kartonskih i papirnatih ploha, tj. šivanje kartona.

Papir je jedan od najučestalijih materijala koji koristimo još od najranijih dana, tj. djetinjstva. Najčešće se koristi za pisanje, no njegova je primjena mnogo šira. Autorica Grgurić (2003) navodi kako se papir može oblikovati na razne načine, lako je dostupan te ga ima svih vrsta i kvaliteta, tj. različite tvrdoće, podatljivosti i prozirnosti. Oblikovanje papira, koje je dio likovnog izražavanja, prisutno je kao sredstvo rada u različitim odgojno-obrazovnim aktivnostima. Ono djetetu pruža cjelovito shvaćanje stvarnosti te ga svojim karakteristikama potiče na odabir. Papir se može gužvati, savijati slobodno ili po određenim crtama. Svaka od ovih intervencija stvara igru svjetlosti i sjene koja potiče na drugačije oblikovanje. Papir se može oblikovati u vrpce, plohe i volumene. Najčešće se koristi u kombinaciji crta, ploha i volumen zajedno. U likovnom izražavanju papir igra ključnu ulogu, bilo da se koristi za crtanje, slikanje ili grafiku. Oblikovanje kartonskih i papirnatih ploha te izrada modela od kartona predstavlja prirodan, konkretan, kreativan i edukativan proces izražavanja koji potiče maštovitost, strpljenje i tehničke vještine. U radu s ovim materijalima, djeca i kreativci istražuju različite načine konstruiranja trodimenzionalnih oblika pri čemu se posebna pažnja posvećuje tehnikama spajanja. Ovo likovno područje aktivira obje ruke što pogoduje izgradnji sitnijih mišićnih skupina (Grgurić, 2003). Jedan od zanimljivih i izazovnih načina povezivanja kartonskih elemenata je šivanje debelim koncima, vunom ili špagom. Ova metoda omogućava čvrsto i estetski privlačno spajanje. Također, razvija motoričke sposobnosti te osjećaj za dizajn i kompoziciju. Grgurić također navodi kako oblikovanje papira obogaćuje likovno izražavanje svakog djeteta i kreatora, dok se ostalim likovno-tehničkim sredstvima samo

upoznaje likovni jezik, odnosno likovni elementi i kompozicijska načela. Grgurić i Jakubin (1996) ističu tri međusobno povezana procesa koja prate razvoj dječjeg likovnog izražavanja. Prvi se odnosi na razvoj psihomotorike ruku, šaka i prstiju te ovladavanje likovnim priborom. Drugi proces obuhvaća upoznavanje i razumijevanje okoline, dok se treći odnosi na razvoj potrebe i sposobnosti za njezino prikazivanje u likovnom izražavanju. Likovno izražavanje oblikuje se likovnim aktivnostima koje odgojitelj planira za djecu rane i predškolske dobi, pritom vodeći računa o ključnim vrijednostima Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Te vrijednosti uključuju znanje, humanizam, toleranciju, identitet, odgovornost, autonomiju i kreativnost. Prema tom dokumentu vrtić djetetu pruža raznolike mogućnosti izražavanja i kreativnog oblikovanja vlastitih ideja, razumijevanja i doživljaja (MZO, 2015: 10). Kako bi se to omogućilo, važno je djeci osigurati stalan pristup različitim materijalima, uključujući papir, koji im pomaže u razvoju samostalnosti i autonomije. Golac (1991) naglašava da rad s papirom, zbog njegove specifičnosti i raznovrsnih mogućnosti, zahtijeva određene vještine zbog čega je ključna uloga odgojitelja. Prilikom prvog susreta s tehnikama oblikovanja papira, djeci je potrebno demonstrirati ispravne postupke poput savijanja, rezanja i sjeckanja. Prema Bošnjaku i sur. (2009), tehnike oblikovanja papira mogu se klasificirati prema likovno-tehničkim postupcima, uključujući savijanje, rezanje, bušenje, sjeckanje, gužvanje i lijepljenje. Također, ističu da se papirom mogu oblikovati i kiparske forme poput statua, reljefa i mobila. Iako su trodimenzionalne aktivnosti s papirom najčešće namijenjene djeci srednjih i starijih skupina u vrtiću, Šparavec (2018) ističe da u njih mogu biti uključena i mlađa djeca, uključujući jasliske skupine, uz prilagodbu sadržaja. Najmlađi najčešće trgau papir i lijepe ga na podlogu pri čemu je važno da su motivirani, uporni i angažirani.

Cilj istraživanja bio je potaknuti djecu da na zabavan, maštovit i drugačiji način razvijaju sposobnost uočavanja, promatranja i opisivanja predmeta u prostoru

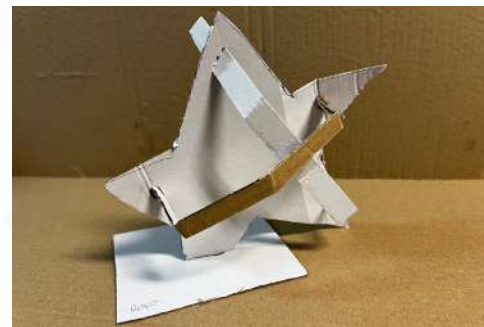
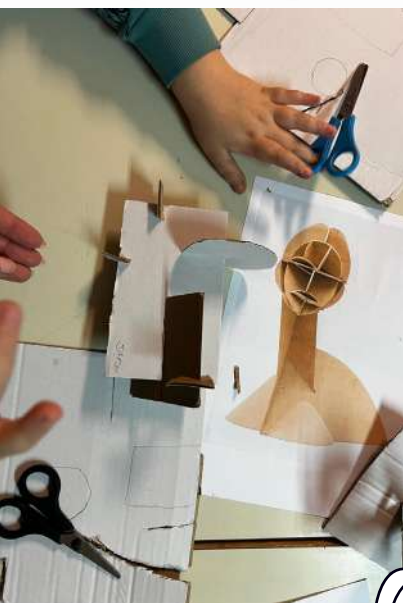
(skulptura), poboljšaju percepciju vida i dodira, potaknu kreativnost i maštu oblikovanjem papira te unaprijede okulomotornu koordinaciju, finu motoriku i snagu sitnih mišićnih skupina ruku. Smatramo kako su navedeni ciljevi ostvareni tijekom realizacije dječjeg stvaranja i oblikovanja. Djeca su se s navedenom tehnikom, trodimenzionalnim oblikovanjem papira i šivanjem kartona, po prvi puta susrela. Većina ih se držala poznatog, tj. manjih i nižih dimenzija dok su se dvojica dječaka istaknula s konstrukcijama koje imitiraju oblik kuće i visokih spiralnih stepenica. Ostali su izrađivali zvijezde, morske motive, geometrijske oblike te razne likove. Neka djeca su se odlučila obojati svoje skulpture. Najkorištenije boje bile su žuta, plava, zelena i crvena. Neke plohe su namjerno ostavili neobojene kako bi se mogao vidjeti materijal kojim su radili. Tijekom oslikavanja temperom izrazito su bili precizni i koncentrirani na rad. U tehnici šivanja vidjela se velika koncentracija, ustrajnost i preciznost. Iako im je tehnika bila u potpunosti nova i zahtjevnija, nisu odustajali već su bili uporni i motivirani da završe svoje radove. Većina se koristila velikim iglama radi lakšeg provlačenja kroz rupice u kartonu. U finalnim radovima vidljiva je maštovitost, kreativnost i strpljivost. U narednim danima trajanja istraživanja, primijetila se usvojenost osnova šivanja, više samopouzdanja i samostalnosti u provlačenju vune kroz ušicu igle. Većina djece je u narednim danima po završetku istraživanja tražila konac/vunu i iglu kako bi mogla ponoviti postupak šivanja na kartonu. Također, neka djeca su željela naučiti heklati kao njihova baka što im je kasnije bilo omogućeno u sklopu novih planiranih aktivnosti kao nastavak na postojeću temu istraživanja.

Zaključujemo kako je izuzetno važno pratiti dječje interese te uvažavati njihova mišljenja i vrijednosti. Svaki njihov rad nosi vlastitu priču, a djeca su svoje radove stvarala upravo onako kako su to zamislila – s puno radosti i neograničenom maštom. Ovom tehnikom trodimenzionalnog oblikovanja papira, djeca su razvila osjećaj za oblikovanje, a zahvaljujući zanimljivim oblicima i iznenađenjima koje papir nudi, ove aktivnosti mogu postati nešto što će kasnije samostalno inicirati.

SLIKE PROCESA ISTRAŽIVANJA:

REZANJE I UMETANJE KARTONA

OSLIKAVANJE KARTONA

ŠIVANJE NA KARTONU

LITERATURA:

- Bošnjak, V., Brekalo, Z., Kosec, M., Kovačić, T., Matijević-Medvešek, M., & Novoselac, A. (2009). Uvod u likovne tehnike. Profil. Zagreb.
- Golac, S. (1991). Oblikovanje papira: priručnik za odgajatelje i nastavnike. Školska knjiga. Zagreb.
- Grgurić, N. & Jakubin, M. (1996). Vizualno-likovni odgoj i obrazovanje. Educa. Zagreb.
- Grgurić, N. (2003). Oblikovanje papirom, alufolijom i didaktički neoblikovanim materijalima. Educa. Zagreb.
- Šparavec, J. (2018). Drvo ili mjesec: likovni odgoj za najmlađe. Ostvarenje. Lekenik.
- Narodne novine (05/15). Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Dostupno na <https://mzo.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/Predskolski/Nacionalni%20kurikulum%20za%20rani%20i%20predskolski%20odgoj%20i%20obrazovanje%20NN%2005-2015.pdf> (10.3.2025.)

DISCIPLINA – IZAZOV U DANAŠNJEM SVIJETU!?

Mirela Ciglarić, odgojiteljica

Disciplina je u današnjem suvremenom svijetu veliki izazov. Nakon ljubavi, disciplina je drugo po redu što roditelji daruju svojoj djeci. Temelj svega leži u postavljanju granica u odgoju svakog djeteta. Dijete voli strukturu, red i rituale i sve to „zapakirano u celofan dosljednosti“. Kada sve to dijete ima, ono gradi povjerenje u roditelje. Disciplina je dio svakodnevice i djeca se dobro osjećaju kad ju imaju. Npr. dječak koji osjeti prijekor očima jer je tukao svoju sestru ili prijatelja, osjeća se kao gubitnik jer je izgubio blagonaklonost koju je stekao svojim ispravnim ponašanjem. Da nije naišao na neodobravanje ne bi osjećao gubitak i nezadovoljstvo, niti mijenjao svoje ponašanje. Prava roditeljska ljubav krije se u disciplini. Svaka dobra disciplina djeluje preventivno. Roditelji trebaju biti jasni u uputama i očekivanjima i to će kod djeteta razvijati sigurnost. Djeca se žele svidjeti jer vole one koji se za njih brinu te na taj način traže potvrdu i poštovanje. Obiteljski dom tako postaje sigurna luka u kojoj će dijete učiti i graditi daljnje vještine za život. Djeca uče slijedeći primjer i tražeći tj. gledajući uzore u obitelji u kojoj žive. Kakav smo primjer – važno je uočiti. Roditelj je vođa – podrška i zaštita te ulijeva sigurnost. Kada ne postoje čvrste granice u odgoju, djeca čine sve da provjere dokle mogu ići. Bez granica, dijete se ne osjeća dobro. Zbunjeno je i nesigurno, što dalje vodi do neprimjerenog ponašanja i pojave prvih problema u društvu, socijalnim kontaktima i interakciji s vršnjacima. Ako se dijete počinje osjećati jače od onoga koji o njemu brine, kako će imati povjerenja u onoga tko bi mu trebao pružiti zaštitu? Naravno da nova ograničenja često izazivaju ljutnju kod djece jer nešto trenutno nije kako su oni to zamislili ili bi željeli, ali ograničenja su istovremeno ograde koje ih štite i daju osjećaj sigurnosti jer bi se u suprotnom sve to rasplamsalo u djetetov hir. Važno je uvijek razlučiti potrebu i hir djeteta. Ako se zadovoljava dječji hir, djeca ne uče nadvladati frustracije. Dijete koje ne može isti tren dobiti igračku ili pažnju kako ono to želi, treba pričekati ili se toga odreći, na taj način stječe umijeće prilagodbe i uči se strpljivosti ili pak traži druga rješenja. Dijete se uči samokontroli, razvoju morala te poštovanju prema drugima. Jedna od važnih obiteljskih krijeposti jest poštovanje. Zakon međusobnog poštovanja od temeljne je vrijednosti svake obitelji. Prije svega, dijete treba naučiti da poštuje red. Dijete uči iz iskustva, a tamo gdje vlada zbrka i nered nitko se ne osjeća slobodno ni dobro. Dijete neće naučiti poštovati red, ako ga se brani od posljedica njegova nepoštovanja. U obitelji se uči međusobno poštovanje, što djeca doživljavaju i uče od odraslih u obitelji kroz primjere čvrstih pravila. Svojim primjerom učimo djecu da poštuju druge ljude, stoga se i mi međusobno moramo odnositi s poštovanjem. Djeca promatraju ton glasa, geste, obraćanje, osjećaje, način na koji se rješavaju razmirice. Također, uočavaju geste pažnje koje otac i majka jedno drugom pokazuju te to za njih postaje jednog dana način ponašanja prema drugima.

Bruno Ferrero – „Vaša djeca imaju samo Vas“

ODGOJ

Jednom je nekog pjesnika posjetio ljubitelj njegovih pjesama. U razgovoru su se dotaknuli i djece. „Mislim“, reče posjetitelj, „da djeci moramo dati slobodu. Tako će naučiti samostalno odlučivati. I jedino će tako razviti sve svoje sposobnosti.“

Pjesnik ga prekinu riječima: „Rado bih ti pokazao svoj cvjetnjak“, i povede ga u vrt. Vidjevši vrt, gost uzviknu: „Pa u tom vrtu ne raste ništa osim korova!“ „Nekoć je to bio cvjetnjak“, odgovori mu pjesnik, „a ljetos sam pomislio da pustim sve u vrtu da raste kako hoće i nisam se brinuo za njega. To su plodovi.“

PROJEKT “KOALE KOJE MOGU SVE”: GRAĐANSKI ODGOJ KROZ INTERDISCIPLINARNI PRISTUP

Petra Furdić i Diana Suvalj, odgojiteljice

Projekt “Koale koje mogu sve” predstavlja obrazovnu inicijativu usmjerenu na građanski odgoj i razvoj djece u ranoj dobi. Interdisciplinarnim pristupom projekt obuhvaća ključne aspekte ljudskih prava, političkog, društvenog, kulturološkog, gospodarskog i ekološkog obrazovanja. Cilj je osnažiti djecu u razvoju socijalnih i komunikacijskih vještina te usvajanju prava i odgovornosti, s naglaskom na emocionalno upravljanje i građansku participaciju. Glavni cilj je potaknuti cjeloviti razvoj djece interaktivnim aktivnostima koje potiču kritičko mišljenje, empatiju i brigu za zajednicu. Projekt je osmišljen kako bi djeca prepoznala vlastite emocije, razvila empatiju prema drugima i aktivno sudjelovala u lokalnoj zajednici.

Projekt je započeo nakon posjete roditelja Šalomon koji su organizirali sportske igre. Djeca su izrazila želju za češćim vježbanjem, što je postalo pokretač daljnjih aktivnosti. U listopadu 2024. godine djeca su posjetila Gimnaziju Fran Galović, gdje su uz pomoć roditelja učila o koštanom i mišićnom sustavu. Ova aktivnost omogućila je djeci da bolje razumiju funkcioniranje vlastitog tijela. U suradnji s nutricionistima djeca su upoznala zdrave prehrambene navike. Sudjelovali su u izradi smoothija i energetske pločice koje su dijelili sa zajednicom. Posjet restoranu brze hrane bio je prilika za učenje o pripremi zdravih hamburgera, ističući važnost balansirane prehrane.

Jedan od ključnih aspekata projekta bila je suradnja s Domom za starije osobe i lokalnom zajednicom. Djeca su organizirala vježbe i susrete s korisnicima doma i sugrađanima, čime su ojačala svoj osjećaj za zajednicu i unaprijedila međugeneracijsku povezanost.

Projekt koristi različite obrazovne metode, uključujući vježbe opuštanja i mindfulness, kako bi djeca naučila strategije za jačanje emocionalnog zdravlja. Roditelji su bili aktivno uključeni u projekt donoseći priče i slikovnice koje su dodatno obogatile proces učenja.

Očekivani ishodi projekta uključuju sposobnost djece da prepoznaju i izraze vlastite emocije te razvijaju empatiju i brigu o lokalnoj zajednici. Radeći na projektu djeca su naučila predložiti aktivnosti za mentalno i fizičko zdravlje, procijeniti svoja motorička postignuća te osvijestiti važnost tijela i načine za jačanje zdravlja.

Projekt će završiti “dječjom olimpijadom” tijekom koje će djeca sudjelovati u zajedničkim igrama i druženju s roditeljima. Ova aktivnost će kod djece potaknuti veće samopoštovanje i uvid u sve naučene vještine i znanja.

Projekt “Koale koje mogu sve” ne samo da je unaprijedio obrazovne ishode djece, već je i doprinio profesionalnom razvoju nas odgojiteljica. Provedbom projekta, razvile smo strategije za vlastiti profesionalni rast, čime smo dodatno unaprijedile kvalitetu obrazovanja.

Ovaj projekt predstavlja model za buduće inicijative u području građanskog odgoja, ističući važnost interdisciplinarnog pristupa i aktivnog uključivanja zajednice u obrazovni proces.

Suradnja s vanjskim čimbenicima u dječjem vrtiću

„Zbog zdravije budućnosti potrebno je djeci prenijeti sve lijepo i plemenito, ljude i događanja koji su nas učinili bogatijima.“

S. Baloban

Snježana Tišljarić, odgojiteljica

Kvalitetna suradnja s vanjskim čimbenicima obogaćuje svakodnevni život u dječjem vrtiću, doprinosi razvoju djetetovih kompetencija i stvara mrežu podrške koja je temelj uspješnog odgoja i obrazovanja u ranom djetinjstvu. Ulaganje u te odnose donosi dugoročne koristi za djecu, obitelji, vrtić i cijelu zajednicu.

Suradnja dječjeg vrtića s vanjskim čimbenicima ključna je za stvaranje kvalitetnog i poticajnog odgojno-obrazovnog okruženja. Vrtić, kao odgojno-obrazovna ustanova, ne djeluje izolirano već je aktivno uključen u širu društvenu zajednicu. Vanjski čimbenici, poput lokalne zajednice, stručnih službi, kulturnih institucija, udruga i pojedinaca, zdravstvenih ustanova i obitelji, svojim resursima i stručnim znanjima doprinose cjelovitom razvoju djece.

Suradnja s vanjskim čimbenicima omogućuje vrtiću dodatnu stručnu podršku, obogaćuje obrazovne programe i jača povezanost vrtića s lokalnom zajednicom. Zajedničkim projektima, radionicama, edukativnim druženjima i aktivnostima, djeca stječu nova iskustva, razvijaju socijalne vještine i osjećaj pripadanja zajednici.

Suradnja dječjeg vrtića s osobama s invaliditetom

Suradnja dječjeg vrtića s osobama s invaliditetom predstavlja važan oblik partnerskog djelovanja s ciljem promicanja inkluzije, razumijevanja različitosti te izgradnje tolerantnog i empatičnog društva već od najranije dobi. Zajedničkim aktivnostima djeca uče prihvaćati različitosti kao prirodni dio života, razvijaju socijalne vještine i jačaju osjećaj solidarnosti.

Božićni valcer s tetom Mirjanom Horvat

Nismo gledali različitost, tek toliko da se divimo
njenoj upornosti, hrabrosti.

Teta Mirjana je osoba s invaliditetom koja usprkos tome što se kreće u invalidskim kolicima, igra pikado, košarku i – može plesati!

- „Moramo voljeti sve ljude, svaki dan. I pomagati siromašnima i drugačijima. Onda naše srce postane svjetlo!“ L.O.
- „Božić je kada smo jedni prema drugima dobri i kada su moji tata i mama sa mnom doma, igramo se, smijemo i šalimo. Tada je u mom srcu svjetlo i sreća!“ J.V.
- „Božić je kada pomognemo nekome, razveselimo djeda i baku ili staru i bolesnu susjedu!“ H.Đ.K.
- „Božić je dan kada se u jaslama u Betlehemu rodio Isus koji je uvijek drugima činio dobro. I ja želim biti takav.“ N.O.

Da bi naše srce postalo još svjetlije, Sunašca su povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom u vremenu došašća ugostila mnoge drage ljude. Tako je u našu skupinu u svojim kolicima došla teta Mirjana. Divili smo se njenoj spretnosti, toplini i nježnosti njenih riječi, prijateljstvu, nasmijanom licu. I kako uvijek kaže: "Mogu ja to!" i nikad ne odustane usprkos svojoj poteškoći. Onoj oku vidljivoj. Nikada nećemo zaboraviti taj dan koji je obogaćen u svakom pogledu ovom posjetom, dan u kojem smo na predivan način vidjeli

koliko nas različitosti obogaćuju. Naučili smo da svaka promjena kreće od nas samih te kako je vrlo važno vidjeti prvo osobu, a ne njen invaliditet.

Pilimpari i cvetje od papera tete Marijane Pošta

Kultura i tradicija koju baštinimo od naših djedova i baka kao najdragocjeniju poputbinu za budućnost, implementirana je u rad naše skupine Sunašca. Iako često gotovo „nevidljiva“, tradicija i baština su uvijek tu, siju se u dječje srce kao sjeme vrijednosti koje će se prenositi nekim novim generacijama.

Istraživati povijest i običaje vlastitoga zavičaja, razgovarati sa starijima i oživjeti sjećanja njihova djetinjstva, naročito je važno za djecu i mlade. Upravo radi toga je naša Sunašca posjetila gospođa Marijana Pošta koja je s djecom u dvije radionice izrađivala cvijeće i leptiriće od papira kojima smo unijeli dašak proljeća u naš prostor gdje se družimo, igramo i učimo.

Teta Marijana nas je toliko oduševila svojom unutarnjom radošću da smo poželjeli da nas opet posjeti i nešto novo nauči. Njena čarobna košarica bila je pravo otkriće ljepote i kreativnosti, što nas je potaklo da pjevamo o cvijeću te osmišljavamo igrokaze i lutkarske predstave. Uz igre i priče o djetinjstvu tete Marijane, djeca su „otputovala“ u neko drugačije djetinjstvo. Bosonoge šetnje po travi, mirisi rascvalih zumbula i narcisa u bakinom vrtu, pjevanje lastavica u gnijezdu kraj prozora... i danas mogu biti tu - u našim pričama. Priče su to nakon kojih srce nađe neki poseban mir i poželi ih ponovno slušati. Priče našeg djetinjstva. Priče o našem zavičaju..

Što je zavičaj?

„Mjesto gdje smo najbliži sebi, gdje se najbrže raspoznajemo, pozivajući se na drevne korijene. Tu prepoznajemo među mnogim drugim zvukovima zvono s naše crkve, stablo, cvijet i miris.“ (Božica Jelušić Kranželić; „Podravina i Prigorje: kulturna i prirodna baština“).

Suradnja dječjeg vrtića s Atletskim klubom Koprivnica u humanitarnoj akciji za pomoć djeci Afrike – Trčimo ZA djecu Afrike

U tjednu kretanja osvješćivali smo važnost provođenja kvalitetnog obiteljskog vremena u prirodi.

Neočekivano izvrsna uključenost roditelja rezultirala je foto i video izvješćima svih obitelji u kojima su i djeca i roditelji postali vikend-planinari, vodiči kroz Podravinu, naš grad, zaštićene krajobrazne. Bili su i ekološki osviješteni aktivni građani koji su čistili šume i obalu rijeke Drave, istraživali bioraznolikost našeg bogatog prirodnog okruženja.

Da bismo naglasili važnost obiteljskog aktivnog boravka u prirodi (vikend bez mobitela), ugostili smo obitelj Vuk koja je član Atletskog kluba Koprivnica. Zajedno smo došli na ideju da s Atletskim klubom Koprivnica organiziramo Utrku ZA djecu Afrike kojom bi se prikupili dobrovoljni prilozi za kupnju obuće, odjeće, lopti i hrane za najsiromašniju djecu u programu Udruge Zdenac. Nakon zajedničke humanitarne utrke prikupili smo sredstva koja su dostavljena za navedene potrebe za djecu Afrike.

Pristigle fotografije i videa iz Afrike, nakon kojih svako srce treperi od sreće, a suze krenu od ganuća, (neki su po prvi puta u životu obuli obuću i držali loptu u rukama), znak su da će dobro u ovom svijetu uvijek postojati dok možemo prepoznati patnju bližnjega te na nju reagirati. Suradnja dječjeg vrtića s Atletskim klubom u humanitarnoj inicijativi za pomoć djeci Afrike primjer je odgojno-obrazovne prakse koja istovremeno promiče vrijednosti solidarnosti, humanosti, tjelesnog zdravlja i društvene odgovornosti.

Takva suradnja obogaćuje iskustva djece, omogućuje im aktivno sudjelovanje u pomaganju drugima te doprinosi razvoju svijesti o globalnim problemima na način primjeren njihovoj dobi.

Literatura

- Janković, Mirna „Suradnja dječjeg vrtića i lokalne zajednice: primjeri dobre prakse iz Hrvatske i Norveške, Undergraduate thesis / Završni rad 2024., University of Rijeka, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet, Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:189:703118>
- Čudina Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B., Letica, M. i Starc, B. (2004) Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi. Zagreb: Golden marketing - Tehnička knjiga.
- Duran, M. (2001) Dijete i igra. Zagreb: Naklada Slap.
- Gjurović, T. (2018) Terapija igrom. Split: Harfa.
- Maleš, D., Milanović, M. i Stričević, I. (2003) Živjeti i učiti prava. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- Kefelja Marina, Participacija djece u svakodnevnim aktivnostima u dječjem vrtiću, University of Rijeka, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Rijeci, Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet, Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:189:110899>
- dr. sc. Nefreteta Zekić Eberhard Opcenite formule uspješne komunikacije – komunikološki pristup problematici, Agencija za odgoj i obrazovanje

Partnerstvo s roditeljima

Anita Premec, odgojiteljica

Partnerstvo, odnosno suradnja u dječjem vrtiću između roditelja i odgojitelja podrazumijeva međusobno informiranje, savjetovanje, učenje, dogovaranje i druženje, a sve s osnovnim ciljem odgovornosti za dječji razvoj.

Za uspješnu suradnju roditelja i odgojitelja potrebna je otvorenost u komunikaciji i odnos pun povjerenja, poštovanja i međusobnog uvažavanja.

Svakodnevno iskustvo pokazuje da uključenost roditelja u odgojno-obrazovni rad djeteta ima vrlo pozitivan utjecaj ne samo na djetetov budući školski uspjeh nego i na cjelokupno djetetovo ponašanje i razvoj osjećaja samopoštovanja.

Dobra povezanost vrtića i obitelji presudna je za bolje privikavanje na boravak djeteta u vrtiću, kasnije u školi daje bolje rezultate u procesu učenja, može pomoći oko sprečavanja razvoja problematičnih ponašanja te daje dobre temelje za buduće obrazovanje u školi.

Najčešći oblici suradnje odgojitelja i roditelja su individualni razgovori, roditeljski sastanci i pedagoške radionice.

Kao odgajatelji se nadamo da će suradnja s roditeljima u vrtiću imati pozitivne pomake u odgoju u svrhu ostvarenja zajedničkog cilja: formiranje samostalnih pojedinaca koji cijene sebe i druge oko sebe te nose radost u svom okruženju.

Takav pozitivan primjer suradnje roditelja i odgojitelja dali su roditelji skupine Kockiči. Slijedeći interese svoje djece osmislili su zajednički koncert koji su priredili svojoj djeci povodom božićnih blagdana.

Odabir pjesama i koreografiju osmislila je mama koja je profesorica glazbe te je svoje stručno znanje iskoristila kako bi djeci prenijela čar glazbe.

Ostali roditelji su se svojom otvorenosti i entuzijazmom priključili te su odgojiteljice kao stručni tim bile koordinatori aktivnosti, kao i inače u svakodnevnom radu podržavajući dječju kreativnost.

I djeca i roditelji su tom priredbom dobili nezaboravan dar zajedništva koji prenosi univerzalne poruke što ih prate kroz život.

Djeca su bila ponosna i sretna zbog nastupa svojih roditelja.

Dan očeva

Paula Prlog, odgojiteljica

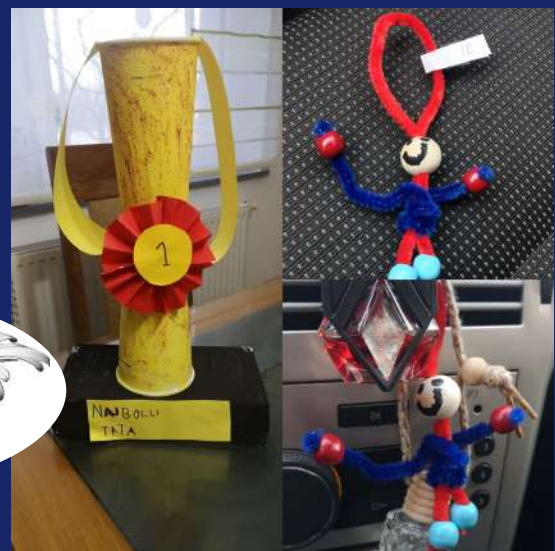
Skupina Bojice je ove godine na poseban i topao način obilježila Dan očeva. Djeca su s puno truda i mašte izrađivala unikatne poklone za svoje očeve, pokazujući im tako ljubav i zahvalnost.

Od pedagoški neoblikovanih materijala poput čaša, praznih kutija od maramica i kolaž papira, mali umjetnici su izrađivali pehare koje su s ponosom poklonili svojim očevima. Uz to, od špaga i kuglica izrađivali su privjeske koji su ih predstavljali – svaki s posebnim detaljem koji simbolizira njihov izgled ili zanimanje.

Ovom aktivnošću su djeca razvijala finu motoriku, a paralelno s tim poticali smo govorni razvoj razgovorom o tome što najviše vole raditi sa svojim očevima, gdje rade i koje sve poslove obavljaju kod kuće. Tema je prirodno dovela i do predstavljanja zanimanja, što je djeci omogućilo da steknu osnovno razumijevanje raznih profesija i važnosti svakog posla.

Kako bi djeca imala priliku čuti više o stvarnom svijetu rada, u vrtić nam je u goste došao Anin tata Boris. S puno entuzijazma i strpljenja ispričao je djeci čime se bavi na svom radnom mjestu te im približio važnost i svrhu svog zanimanja. Djeca su ga s velikim zanimanjem slušala i rado postavljala pitanja, što im je dodatno obogatilo ovo posebno iskustvo.

Ova kreativna i edukativna aktivnost bila je prilika za djecu da ne samo kroz igru i izradu poklona razvijaju svoje vještine već i da se na blizak i razumljiv način upoznaju sa svijetom rada i važnom ulogom koju roditelji imaju u društvu i njihovim životima.

LJUBAV BAKE I DJEDA...

Marija Domanovac i Jasminka Hodalić, odgojiteljice

Svatko tko je u djetinjstvu imao sreću i blagoslov da živi uz bake i djedove sigurno ima pregršt prekrasnih sjećanja. U današnjem užurbanom svijetu, kada su bake i djedovi još uvijek u radnom odnosu, uobičajeno ni ne žive sa svojim unucima, teško je stvoriti čvrste veze i sjećanja. Djeca iz skupine Gumbići (mlađa vrtićka skupina) i njihove odgojateljice Jasminka Hodalić i Marija Domanovac, odlučile su se ove godine za provedbu projekta pod nazivom: „Ljubav bake i djeda s ničim usporediti se ne da“.

Cilj je razviti kod djece pozitivan i ispravan odnos prema naslijeđu, očuvanju kulturnog identiteta te privrženost vlastitoj obitelji i sredini u kojoj živimo interakcijom s bakama i djedovima na svim područjima djetetovog razvoja i raznim aktivnostima.

Plan našeg projekta prvo smo iznijeli roditeljima, a zatim i bakama i djedovima. Moramo priznati da se svima svidio i da smo već na prvom druženju 1.10. na Dan starijih osoba (kada je i započeo naš projekt), imali ispunjenu dvoranu našeg vrtića. Bake, djedovi, prabake, pradjedovi ušli su u prostorije vrtića, neki i po prvi puta, i sa suzama u očima sretni i ponosni promatrali su svoju unučad u igri, pjesmi, plesu...

Uslijedile su razne aktivnosti koje smo dogovorili (kestenijada, pečenje kruha i kolača, dramatizacije, izrada lutkica, tradicijske igre i običaji, pričanje priča, posjete, šetnje, igre na otvorenom...).

Djeca uživaju u svakom trenutku, vesele se kada njihove bake i djedovi dolaze u skupinu, čekaju ih s nestrpljenjem i znatiželjom. Bake i djedovi isto rado dolaze u vrtić, međusobno su se upoznali, druže se, uključuju u aktivnosti, igraju se, vraćaju se u djetinjstvo. I tako zajedno stvaramo trenutke za sjećanja.

Ponosni smo što nas je ovaj projekt međusobno sve zbližio i što smo postali jedna velika obitelj Gumbića svih generacija.

LJUBAV BAKE I DJEDA

Sve bajke svijeta pričat znaju
Ljubav svih ljubavi ti daju
Griju te jače od Sunčevih zraka
To su tvoji djed i baka.

Oni ne znaju ti reći ne
Uvijek i svugdje smiješ sve
Svu ljubav svijeta tebi će dati
I zlatom svojim uvijek će te zvati.

Ljubav tvojih bake i djeda
S ničim usporediti se ne da
Otopila bi sve sante leda
I preplivala more ako treba.

Za njih si naj od glave do pete
Bakino i djedovo najdraže dijete
Značiš sve za baku i djeda
Tebe vole iznad svega.

Kod njih baš uvijek možeš doći
Naočale kriju najtoplije oči
Ali i bez njih vide te jasno
Jer zbog tebe srce kuca glasno.

(Jacques Houdek, album: "Idemo u zooški vrt")

Dora Mihoković (3,11) - Baka Sonja, deda Davor i Dora

To sam ja!

Gordana Bonta, odgojiteljica

Skupina Točkice sudjelovala je u obilježavanju Noći knjige 2025. personaliziranom interaktivnom slikovnicom „To sam ja!“. „Čitanje“ slikovnice je osmišljeno aktivnim sudjelovanjem djece u osmišljavanju priče o sebi. Aktivnosti uključuju različite

interaktivne elemente: pokretne dijelove na stranici, skrivene slike, prozorčiće, slike koje povezuju određenu radnju, ogledalca, slagalicu „Ja“, igru „Gladna gusjenica“. Sudionici u aktivnosti su Iva, Noel, Toma, Nikola, Aurora, Domagoj, Franka, Ema, Zrin, Lean, Dea, Teo, Petar i Luka.

U aktivnostima čitanja sudjelovali su i roditelji. Predstavljena je i slikovnica izrađena uz pomoć AI-a „Tetina i Frankina priča o Kravilama“ u čemu su sudjelovali Frankini roditelji, Lana i Miroslav Miletić. Tekst priče osmislile su teta Nina i Franka.

Slikovnicu „Pino želi laku noć“ čitala je Aurorina mama Lucija Čehok uz aktivno sudjelovanje djece. Baka Melita je pjevala uspavanku za laku noć.

Teova mama Ana-Marija Medimorec čitala je slikovnicu „Zeko Bing - zajednička igra“ poslije koje smo gradili tornjiće.

Slikovnicu „Ježeva kućica“ uz igru čitala nam je Tomina mama Maja Mesarić. Nakon čitanja sagradili smo veliku kuću miša Martina.

Adam Prentašić (5) - Leptir

Andrej Barberić (3,7) - Visibaba

Estera Trošelj (4) - Ruke

Vila s bradom - Asja Oršuš

Arina Mikhailova (6) - Godovi

Ivan Hat (6) - Hobotnica

Lota Sabolić (5) - Paun

Mihovil Vrbnjak (5,11) - Zamorci

Matej Babić (4,7) - Moj grad

Fran Halusek (3,9) - Neobična maska

Lovro Cvetković (6,2) - Jesenska slika

Skupina Perlice - Knjižnica na kotačima

Brigita Šurmanović (5) - Čarobni grad

Ivan Hat (6) - Strip

Laura Ban (6,5) - Jesenka

Luna Mihalec - Sat

Sara Dukić (6,9) - Leopard

Sarah Rajn (6) - Snjegović

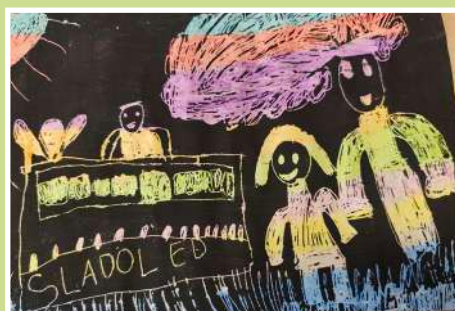
Vito Matijević (4,10) - Kostur

Viktorija Šklebar (3,7) - Neobična maska

Skupina Cipelice - Pisanica

Melani Smindrovac (5,10) - S tatom na sladoledu

Skupina Tigrići - Proljetnice

Vita Sabolović - Medin orkestar